№ 23

Δωρεά τῆς λαοκ
τοῦ δήμου Χαρ
Χαριλάου Στεφανίδη

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἐρ. Τί λίγεται ἱστορία;

Ἀπ. Ἱστορία λέγεται τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει τί ἔκαμαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον ἀπ' ἀρχῆς ἕως τώρα.

Τί λέγεται ἱερὰ ἱστορία;

Ἱερὰ ἱστορία λέγεται τὸ μάθημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει τὸ πῶς διεσώθη ἡ προσκύνησις καὶ λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ τὸ τί ἔπραξε καὶ ἔπαθεν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις ἐγεννήθη καὶ ἔζησεν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔθνους τούτου.

Πῶς ἀλλέως λέγονται οἱ Ἰσραηλῖται;

Οἱ Ἰσραηλῖται λέγονται ἀκόμη καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἑβραῖοι.

Πόσα εἶνε τὰ ἱερὰ βιβλία, εἰς τὰ ὁποῖα περιέχεται ἡ ἱερὰ ἱστορία;

Δύο, ἡ παλαιὰ Διαθήκη, ἡ ὁποία περιέχει τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ἡ νέα Διαθήκη, ἡ ὁποία περιέχει τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων του.

Πόσα εἶνε τὰ μέρη τῆς ἱερᾶς ἱστορίας;

Δύο, τὸ πρῶτον μέρος, τὸ ὁποῖον περιέχει μὲ συντομίαν ὅ,τι καὶ ἡ παλαιὰ Διαθήκη, καὶ τὸ δεύτερον μέρος, τὸ ὁποῖον περιέχει μὲ συντομίαν, ὅ,τι περιέχει καὶ ἡ νέα Διαθήκη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Σύνοψις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς κλίσεως τοῦ Ἀβραάμ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 5508 μέχρι τοῦ 2101 ἔτους πρὸ Χριστοῦ.

Πότε ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον;

Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον πέντε χιλιάδας καὶ πεντακόσια ὀκτὼ ἔτη προτοῦ νὰ γεννηθῇ ὁ Χριστός.

Τί ἦτο πρὶν νὰ κτισθῇ ὁ κόσμος;

Ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτο τίποτε.

Εἰς πόσας ἡμέρας καὶ πῶς ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον;

Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον εἰς ἓξ ἡμέρας μὲ μόνον τὸν λόγον του.

Τί καὶ τί ἔκαμε τὰς ἓξ ἡμέρας;

Κατ' ἀρχὰς ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν ἔκαμε τὸ φῶς, τὴν δὲ δευτέραν ἔκαμε τὸν οὐρανόν· τὴν τρίτην ἐξεχώρισε τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν ξηράν, καὶ εἶπε νὰ γείνουν τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτά· τὴν τετάρτην ἔκαμε τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα· τὴν πέμπτην ἔκαμε τὰ ὀψάρια καὶ τὰ πτηνά· τὴν ἕκτην ἔκαμε τὰ ἐπίλοιπα ζῶα καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ἑβδόμην ἀνεπαύθη.

Ἀπὸ τί ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον;

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ χῶμα, καὶ ἔπειτα ἐφύσησεν αὐτόν, καὶ ἔλαβε τοιουτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ψυχήν.

Κατὰ τί λοιπὸν διαφέρει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ ζῶα;

Κατὰ τὸ ὅτι ἔχει ψυχὴν λογικήν, ἡ ὁποία τὸν κάμνει νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ ὁμιλῇ, καὶ κατὰ τὸ ὅτι ἡ ψυχή του αὐτὴ εἶναι ἀθάνατος.

Πῶς ὠνομάσθη ὁ πρῶτος αὐτὸς ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Θεός;

Ἀδάμ.

Ποῦ ἔβαλεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ;

Ὁ Θεὸς ἔβαλε τὸν Ἀδὰμ εἰς τὸν παράδεισον, ἤτοι κῆπον μεγάλον καὶ ὡραιότατον, διὰ νὰ τὸν φυλάττῃ καὶ νὰ τὸν καλλιεργῇ.

Ἦτο μόνος ἐκεῖ ὁ Ἀδάμ;

Ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε μόνον τὸν Ἀδάμ, ἀλλὰ τοῦ ἔδωκε βοηθὸν καὶ σύντροφον τὴν Εὔαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἀπὸ μίαν πλευρὰν τοῦ Ἀδάμ, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο.

Ποίαν ἐξουσίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν;

Ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἀδὰμ νὰ ἐξουσιάζῃ ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὅλα τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ μὲ τοὺς καρπούς των. Μόνον ἕνα καρπὸν τὸν ἐπρόσταξε νὰ μὴν ἐγγίσῃ, τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Διὰ τί ἀπηγόρευσε τοῦτο ὁ Θεός;

Διότι ἡ γεῦσις τοῦ καρποῦ τούτου ἔμελλε νὰ κάμῃ τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ ἀθάνατον καὶ εὐτυχῆ θνητὸν καὶ δυστυχῆ.

Ἐφύλαξεν ὁ Ἀδὰμ τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἢ ὄχι καὶ διατί;

Ὁ Ἀδὰμ δὲν ἐφύλαξε τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἔφαγεν ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, παρακινηθεὶς ἀπὸ τὴν Εὔαν, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔφαγεν ἀπατηθεῖσα ἀπὸ τὸν ὄφιν.

Τί ἔπαθεν ὁ Ἀδὰμ διὰ τὴν παρακοήν του;

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ κατεδικάσθησαν εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ εἰς τὸν θάνατον, αὐτοὶ καὶ οἱ ἀπόγονοί των.

Ποῖοι εἶνε οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας;

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι ἔγειναν εἰς τὸν κόσμον ἕως σήμερον, καὶ ὅσοι θὰ γείνουν εἰς τὸ ἑξῆς, οἱ ὁποῖοι ὅλοι γεννῶνται διὰ τοῦτο ἁμαρτωλοὶ καὶ θνητοί.

Παρακοὴ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας.

Διὰ τί ἔμελλε νὰ φέρῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος τὸ βάρος τῆς προπατορικῆς αὐτῆς ἁμαρτίας;

Ὄχι· ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀδάμ, ὅτι τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς ἔμελλε νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως.

Τί ἐσήμαινε τοῦτο;

Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἀπὸ τὴν παρθένον Μαρίαν, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, συντρίβων τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως, ἤτοι τοῦ διαβόλου, τοῦ πατρὸς τῆς ἁμαρτίας.

Ἀπέκτησεν ὁ Ἀδὰμ τέκνα;

Ὁ Ἀδὰμ ἀπέκτησε κατ' ἀρχὰς δύο υἱούς, τὸν Κάϊν

καὶ τὸν Ἄβελ, καὶ ὁ μὲν Κάϊν ἦτο γεωργός, ὁ δὲ Ἄβελ ποιμήν.

Τί παρατηροῦμεν εἰς τοὺς πρώτους τούτους ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ;

Παρατηροῦμεν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τοὺς καρπούς αὐτῆς. Ὁ Κάϊν ἐφθόνησε τὸν ἀδελφόν του Ἄβελ, διότι ἦτο καλὸς καὶ ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐνῷ αὐτὸς ἦτο κακὸς καὶ δὲν ἠγαπᾶτο.

Εἰς τί κακούργημα ἔσπρωξε τὸν Κάϊν ὁ φθόνος του;

Ὁ Κάϊν, μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὸν ἀδελφόν του Ἄβελ, τὸν ἔφερε μὲ ἀπάτην εἰς παράμερον τόπον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφόνευσε.

Ὁ Ἄβελ φονεύεται ὑπὸ τοῦ Κάϊν.

Πῶς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς τὸν Κάϊν;

Ὁ Θεὸς ἐκαταράσθη τὸν Κάϊν ποτὲ νὰ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν ψυχῆς, ἀλλ' ἐνθυμούμενος κάθε στιγμὴν τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ πλανᾶται τρέμων καὶ στενάζων ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Δὲν ἀπέκτησεν ὁ Ἀδὰμ ἄλλον υἱὸν καλὸν ὡς τὸν Ἄβελ;

Ὁ Ἀδὰμ ἔκαμε καὶ ἄλλον υἱὸν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Ἄβελ, τὸν Σήθ.

Τί ἄνθρωποι ἦταν οἱ ἀπόγονοι τῶν υἱῶν τοῦ Ἀδάμ;

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κάϊν ἔγειναν κακοὶ καὶ ἀχρεῖοι ἄνθρωποι, οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Σὴθ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦσαν καλοί, ἀλλ' ἐπειδή, ἀφοῦ ἐπέρασε πολὺς καιρός, ἀνακατώθησαν μὲ τοὺς κακοὺς ἀπογόνους τοῦ Κάϊν, ἔγειναν καὶ αὐτοὶ κακοί.

Τί ἀποτέλεσμα εἶχεν ἡ κακία καὶ ἀχρειότης τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδάμ;

Ὁ Θεὸς ὠργίσθη τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν πονηρίαν καὶ κακίαν των, καὶ ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὸν κατακλυσμὸν διὰ νὰ τοὺς ἐξαφανίσῃ ὅλους.

Δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον κανεὶς ἐνάρετος ἄνθρωπος;

Ὑπῆρχεν εἷς καὶ μόνος εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος, ὁ Νῶε, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ σώσῃ καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του.

Πῶς ἐσώθη ὁ Νῶε ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν;

Ὁ Νῶε κατεσκεύασε κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ μεγάλην κιβωτόν, τὴν ὁποίαν ἐπίσσωσε καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβῆκεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του μαζὶ μὲ ζεύγη ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα.

Τί ἔγεινεν ἀκολούθως;

Ὁ Θεὸς ἔβρεξεν εἰς τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια, τὸ νερὸν ἐπλημμύρησε παντοῦ, καὶ ἐσκέπασεν ὅλα τὰ βουνά, καὶ τὰ ὑψηλότερα. Ἐπνίγησαν λοιπὸν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅλα τὰ ζῶα, καὶ μόνον ἡ κιβωτὸς ἔπλεεν εἰς τὰ νερά.

Ποίαν διαθήκην ἔκαμεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Νῶε, ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ὁ κατακλυσμός;

Ὁ Θεὸς ἔκαμεν εἰς τὸν Νῶε διαθήκην, ἤγουν συμ-

φωνίαν καὶ ὑπόσχεσιν, ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θὰ κάμῃ κατακλυσμὸν διὰ νὰ ἀφανίσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Κατακλυσμός.

Ποῖον σημεῖον τῆς διαθήκης του ἔβαλεν ὁ Θεός;

Ἔβαλεν ὡς σημεῖον τῆς διαθήκης του τὸ ποικιλόχρωμον τόξον, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς τὸν οὐρανόν, ἀφ' οὗ περάσῃ ἡ βροχή.

Πόσους υἱοὺς εἶχεν ὁ Νῶε, καὶ ποῖοι κατάγονται ἀπὸ αὐτούς;

Ὁ Νῶε εἶχε τρεῖς υἱούς, τὸν Σήμ, τὸν Χὰμ καὶ τὸν Ἰάφεθ, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς κατάγεται τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ποῦ ἐκατοίκησαν οἱ ἀπόγονοι τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Νῶε;

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ ἐκατοίκησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Χὰμ εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἐσωφρονίσθησαν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν;

Ὄχι, διότι μετ' ὀλίγον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπεχείρησαν ἀπὸ ὑπερηφάνειαν νὰ κτίσουν πόλιν καὶ πύργον ὑψηλότατον.

Πῶς ὠνομάσθη ὁ πύργος αὐτός, καὶ διατί;

Ὁ πύργος αὐτὸς ὠνομάσθη Βαβέλ, ἤγουν σύγχυσις, διότι ὁ Θεὸς ὀργισθεὶς διὰ τὴν πυργοποιΐαν, κατέβη καὶ ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων, ὥστε δὲν ἐκαταλάμβανεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ χωρισθοῦν καὶ νὰ διασπαροῦν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἀπὸ τῆς κλίσεως τοῦ Ἀβραὰμ μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον μεταναστεύσεως τοῦ Ἰσραήλ, ἤτοι μέχρι τοῦ 1886 πρὸ Χριστοῦ.

Ἐφύλαξαν οἱ ἄνθρωποι τὴν πίστιν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν;

Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐφύλαξαν τὴν πίστιν εἰς τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλ' ἔπεσαν πάλιν εἰς εἰ-

δωλολατρείαν, ἤτοι ἐπίστευαν πολλοὺς ψευδεῖς θεούς, καὶ ἐπροσκύνουν εἴδωλα, ἤτοι εἰκόνας καὶ ὁμοιώματα τῶν ψευδῶν θεῶν.

Τί ἀπεφάσισεν ὁ Θεὸς τότε;

Ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ χωρίσῃ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ τὴν συγγένειάν του, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς ἄλλον τόπον ὅπου νὰ τὸν κάμῃ πατέρα μεγάλου καὶ ἐκλεκτοῦ λαοῦ.

Ποῖος ἦτο ὁ λαὸς αὐτός, καὶ εἰς τί ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ;

Ὁ λαὸς αὐτὸς ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι ἔμελλαν νὰ φυλάξουν τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν, ἤτοι τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἑωσότου ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, ἤτοι ὁ Χριστός.

Τί ἔμελλε νὰ κάμῃ ὁ Χριστός;

Ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ σώσῃ μὲ τὸ βάπτισμα τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ διαδώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν.

Διατί ὁ Θεὸς ἐξέλεξε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν Ἀβραάμ;

Διότι αὐτὸς ἦτο ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής, καὶ εἶχε πίστιν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν Θεόν.

Ἀπὸ ποῦ ἀνεχώρησε καὶ ποῦ ὑπῆγε κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ ὁ Ἀβραάμ;

Ὁ Ἀβραὰμ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν, ὅπου ἐκατοίκει καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ποῦ κεῖται ἡ γῆ Χαναάν, καὶ ποῖα εἶνε τὰ σύνορά της;

Ἡ Χαναὰν κεῖται εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῆς Ἀσίας, καὶ ἔχει σύνορα πρὸς βορρᾶν τὴν Συρίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καὶ πρὸς νότον τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν.

Πῶς ἀλλέως ὀνομάζεται ἡ γῆ Χαναάν;

Ἡ γῆ Χαναὰν ὀνομάζεται καὶ Παλαιστίνη, καὶ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, ἤγουν τῆς ὑποσχέσεως, διότι αὐτὴν

ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ.

Ποῖοι ἐκατοίκουν πρότερον τὴν γῆν Χαναάν;

Οἱ Χαναναῖοι καὶ ἄλλοι εἰδωλολάτραι, ἄνθρωποι ἀσεβεῖς καὶ κακοί.

Ποῦ ὑπῆρχεν ἡ μεγαλειτέρα ἀσέβεια καὶ ἀχρειότης;

Εἰς τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν Σοδόμων ἦσαν κακοί;

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν Σοδόμων ἦσαν ἀσεβεῖς, ἀχρεῖοι καὶ κακοήθεις· εἷς δὲ μόνος ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, Λὼτ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος εἶχε πρὸ ὀλίγου κατοικήσῃ ἐκεῖ μὲ τὴν οἰκογένειάν του.

Πῶς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα;

Ὁ Θεὸς ἔῤῥιψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἠφάνισεν ὁλοτελῶς τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμαῤῥα ὁμοῦ μὲ τοὺς κατοίκους.

Κατεστράφη μὲ αὐτοὺς καὶ ὁ Λώτ;

Ὄχι, διότι ὁ Θεὸς ἔστειλε δύο ἀγγέλους εἰς τὰ Σόδομα, οἱ ὁποῖοι ὡδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τὸν Λὼτ καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ τοὺς ἔσωσαν ἀπὸ τὴν καταστροφήν.

Ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Λὼτ ἐσώθη ἀπὸ τὴν καταστροφήν;

Ὅλοι ἐσώθησαν ἐκτὸς τῆς γυναικὸς τοῦ Λώτ, διότι παρήκουσεν εἰς τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐστράφη ὀπίσω νὰ ἴδῃ τὴν καταστροφήν.

Πῶς ἐτιμωρήθη διὰ τὴν παρακοήν της ἡ γυνὴ τοῦ Λώτ;

Μετεβλήθη εἰς στήλην ἅλατος.

Εἶχε τέκνα ὁ Ἀβραάμ;

Ὁ Ἀβραὰμ δὲν εἶχε τέκνα, οὐδὲ ἤλπιζε νὰ ἀποκτήσῃ, διότι αὐτὸς ἦτο γέρων ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἡ γυνή του Σάῤῥα ἦτο στεῖρα καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν.

Πῶς ὁ Θεὸς ἀφῆκεν ἄτεκνον τὸν Ἀβραάμ, ἀφ' οὗ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὸν κάμῃ πατέρα μεγάλου ἔθνους, καὶ ὅτι μὲ αὐτὸν θὰ εὐλογηθοῦν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς;

Ὁ Θεὸς ἀφῆκε τὸν Ἀβραὰμ ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν ἄτεκνον, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν του· εἰς τὸ τέλος ὅμως τοῦ ἔδωκεν υἱόν, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη Ἰσαάκ.

Εἰς ποίαν ἡλικίαν ἐγέννησεν ἡ Σάῤῥα τὸν Ἰσαάκ;

Ἡ Σάῤῥα ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ εἰς ἡλικίαν ἐνενήκοντα ἐτῶν, καθὼς τῆς τὸ ὑπεσχέθη ὁ Θεός, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι τὰ ἀδύνατα εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶνε δυνατὰ εἰς τὸν Θεόν.

Μὲ ποῖον ἄλλον τρόπον ἐδοκίμασεν ὁ Θεὸς τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ;

Διὰ νὰ δοκιμάσῃ ἀκόμη καλλίτερα τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε νὰ σφάξῃ τὸν ἠγαπημένον καὶ μονογενῆ του υἱὸν Ἰσαάκ, καὶ νὰ τοῦ τὸν προσφέρῃ θυσίαν.

Ὑπήκουσεν ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ;

Ὁ Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσαγὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ βουνόν, ὅπου ἡτοίμασε τὰ ξύλα, ἔδεσε καὶ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα τὸν υἱόν του δεμένον, καὶ ἐπῆρε τὴν μάχαιραν διὰ νὰ τὸν σφάξῃ.

Τί ἔκαμε τότε ὁ Θεός;

Ὁ Θεὸς ἔστειλε τότε τὸν ἄγγελόν του, ὁ ὁποῖος ἐμπόδισε τὸν Ἀβραὰμ λέγων, Ἀβραάμ, μὴ ἐγγίσῃς τὸ παιδίον, ὁ Θεὸς ἐγνώρισε πλέον τὴν μεγάλην σου πίστιν, καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν θὰ ἐκτελέσῃ ὅλας τὰς ὑποσχέσεις, ὅσας σὲ ἔκαμε.

Τί ἐθυσίασεν ὁ Ἀβραὰμ ἀντὶ τοῦ οἱοῦ του;

Ὁ Ἀβραὰμ ἐστράφη τότε καὶ εἶδε κριάριον ἐμπλεγμένον μὲ τὰ κέρατά του εἰς ἓν χαμόδενδρον, καὶ τοῦτο ἐθυσίασεν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του.

Ἡ Θυσία τοῦ Ἀβραάμ.

Ποῦ ἐνύμφευσεν ὁ Ἀβραὰμ τὸν υἱὸν του Ἰσαάκ;

Ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἐνύμφευσεν τὸν υἱόν του Ἰσαὰκ εἰς τὴν Χαναάν, διότι οἱ Χαναναῖοι ἦσαν ἀλλόφυλοι καὶ ἀσεβεῖς, ἀλλ' ἔστειλε τὸν δοῦλόν του Ἐλιέζερ εἰς τὴν πατρίδα του Μεσοποταμίαν, καὶ ἐκεῖ ἐξέλεξεν ἀπὸ τὴν συγγένειαν τοῦ Ἀβραὰμ τὴν Ῥεβέκκαν, τὴν ὁποίαν ἔφερε γυναῖκα εἰς τὸν Ἰσαάκ.

Τί παιδία ἐγέννησεν ἡ Ῥεβέκκα, καὶ τί ἐξέλεξαν;

Ἡ Ῥεβέκκα ἐγέννησε δίδυμα, τὸν Ἠσαῦ πρῶτον, καὶ δεύτερον τὸν Ἰακώβ. Καὶ ὁ μὲν Ἠσαῦ ἦτο μαλλιαρὸς καὶ ἠγάπα τὸ κυνήγιον, ὁ δὲ Ἰακὼβ ἦτο ἄτριχος καὶ ἠγάπα τὴν ποιμενικὴν ζωήν.

Πῶς ἐπῆρε τὰ πρωτοτόκια τοῦ Ἠσαῦ ὁ Ἰακώβ;

Ὁ Ἠσαῦ ἦλθε μίαν ἡμέραν πεινασμένος ἀπὸ τὸ κυνήγιον, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ἰακὼβ τὴν φακῆν, τὴν ὁποίαν εἶχε μαγειρεύση. Ὁ Ἰακὼβ τὴν ἔδωκεν, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ τοῦ χαρίση

ὁ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτάκιά του· ὁ δὲ Ἡσαῦ ἔλαβε τὴν φακῆν, καὶ τοῦ τὰ ἐχάρισε.

Ὁ Ἐλιέζερ καὶ ἡ Ῥεβέκκα.

Πῶς ἔλαβε καὶ τὴν πατρικὴν εὐλογίαν ὁ Ἰακώβ;

Ὁ Ἰακὼβ ἔλαβε καὶ τὴν πατρικὴν εὐλογίαν παρουσιασθεὶς ὡς ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ εἰς τὸν Ἰσαάκ, ὁ ὁποῖος ἦτο πλέον ὑπέργηρος καὶ τυφλός.

Ποίαν ἀξίαν εἶχαν διὰ τὸν Ἰακὼβ τὰ πρωτοτόκια καὶ ἡ πατρικὴ εὐλογία τοῦ Ἰσαάκ;

Τὰ πρωτοτόκια καὶ ἡ πατρικὴ εὐλογία τοῦ Ἰσαὰκ ἐσήμαιναν, ὅτι οἱ ἀπόγονοι ἐκείνου, ὅστις τὰ εἶχεν, ἔμελλαν νὰ γείνουν ὁ μέγας καὶ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ, καθὼς ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ εἰς τὸν Ἰσαάκ.

Ἤρεσεν εἰς τὸν Θεὸν ἡ μεταβίβασις τῶν πρωτοτοκίων εἰς τὸν Ἰακώβ, καὶ διατί;

Ἡ μεταβίβασις τῶν πρωτοτοκίων εἰς τὸν Ἰακὼβ

ἤρεσεν εἰς τὸν Θεόν, διότι ὁ Ἠσαῦ ἐνυμφεύθη γυναῖκας ἀλλοφύλους καὶ ἀσεβεῖς.

Ἀνενέωσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰακὼβ τὰς ὑποσχέσεις του;

Ὁ Θεὸς ἀνενέωσε καὶ εἰς τὸν Ἰακὼβ τὰς ὑποσχέσεις, ὅσας ἔκαμεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ.

Διατί ἀνεχώρησεν ὁ Ἰακὼβ ἀπὸ τὴν Χαλδαίαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν;

Διότι ὁ Ἠσαῦ ὠργίσθη ἐναντίον του, καὶ ἠπείλει νὰ τὸν φονεύσῃ, ἐπειδὴ ἐπαρουσιάσθη ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰσαάκ, καὶ ἔλαβε τὴν πατρικήν του εὐλογίαν.

Πρὸς ποῖον ἦλθεν ὁ Ἰακὼβ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν;

Πρὸς τὸν θεῖόν του Λάβαν, τοῦ ὁποίου τὰ ποίμνια ἔβοσκε πολλὰ ἔτη, καὶ εἰς ἀμοιβὴν ἔλαβε γυναῖκας τὰς δύο θυγατέρας του, τὴν Λείαν πρῶτον, καὶ ἔπειτα τὴν Ῥαχήλ, ἡ ὁποία ἦτο νεωτέρα καὶ ὡραιοτέρα.

Ἔμεινε πάντοτε εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ὁ Ἰακώβ;

Ὄχι, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐπλούτησεν, ὑπέστρεψε μὲ τὴν οἰκογένειάν του εἰς Χαναάν, καὶ ἐσυμφιλιώθη μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἠσαῦ.

Πόσους υἱοὺς εἶχεν ὁ Ἰακώβ;

Ὁ Ἰακὼβ εἶχε δώδεκα υἱούς, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς κατάγονται αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ.

Ποῖος ὠνομάσθη Ἰσραήλ;

Ἰσραὴλ ὠνομάσθη ὁ Ἰακώβ, ὅθεν καὶ οἱ ἀπόγονοί του ὀνομάζονται ἐν γένει λαὸς Ἰσραὴλ καὶ Ἰσραηλῖται.

Πῶς ὠνομάζοντο οἱ δώδεκα υἱοὶ τοῦ Ἰσραήλ;

Οἱ δώδεκα υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ὠνομάζοντο Ῥουβήμ, Συμεών, Λευΐ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἀσήρ, Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν.

Ποῖον ἠγάπα περισσότερον ἀπὸ ὅλους ὁ Ἰακώβ;

Τὸν νεώτερον καὶ ὡραιότερον καὶ εὐφυέστερον Ἰω-

σήφ, τὸν ὁποῖον διὰ τοῦτο καὶ ἐφθόνησαν καὶ ἐμίσησαν οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ τόσον, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ τὸν φονεύσουν.

Ποῖος ἔσωσε τότε τὸν Ἰωσήφ;

Ὁ μεγαλείτερος ἀδελφὸς Ῥουβὴμ ἠμπόδισε τοὺς ἄλλους νὰ τὸν φονεύσουν, καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς ἐμπόρους Ἄραβας, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν Πετεφρῆν, ἄρχοντα τοῦ Φαραώ, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

Διὰ τί ὁ Πετεφρῆς ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Ἰωσήφ;

Διότι ἦτο σώφρων καὶ ἐκατηγορήθη ψευδῶς ἀπὸ τὴν γυναῖκα τοῦ Πετεφρῆ, ἡ ὁποία ἦτο διεστραμμένη καὶ κακοήθης.

Ἔμεινε διὰ παντὸς ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὴν φυλακήν;

Ὄχι, διότι ὁ Θεὸς ἀνταμείβων τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰωσήφ, ἔκαμε νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὸν Φαραώ, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ὄνειρόν του, τὸ ὁποῖον κανεὶς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ.

Ἐξήγησεν ὁ Ἰωσὴφ τὸ ὄνειρον τοῦ Φαραώ;

Ὄχι μόνον τὸ ἐξήγησεν, ἀλλὰ καὶ ἐθαυμάσθη τόσον διὰ τὴν φρόνησίν του ἀπὸ τὸν Φαραώ, ὥστε διωρίσθη ἀπὸ αὐτὸν ἄρχων καὶ κυβερνήτης ὅλης τῆς Αἰγύπτου.

Δὲν εἶδε ποτὲ πλέον ὁ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφούς του καὶ τὸν πατέρα του;

Τοὺς εἶδε, διότι ἡ πεῖνα τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ νὰ ἀγοράσουν τροφάς, καὶ ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ ζητήσουν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ, ἦλθαν καὶ ἐπαρουσιάσθησαν εἰς αὐτόν.

Ἐγνώρισαν οἱ ἀδελφοί του τὸν Ἰωσήφ;

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἔπεσαν κατὰ γῆς καὶ τὸν

ἐπροσκύνησαν χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσουν· ἐκεῖνος ὅμως τοὺς ἐγνώρισεν, ἀλλὰ ὄὲν τοὺς ἔδωκε γνωριμίαν.

Ἔμεινεν ἀγνώριστος ἕως τέλους ὁ Ἰωσήφ;

Ὄχι, διότι μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ πλειότερον τὰ δάκρυά του, ἐφανερώθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ἔκθαμβοι καὶ ἔντρομοι, ἐνθυμούμενοι τὸ κακούργημά των. Ὁ Ἰωσὴφ ὅμως τοὺς ἐνηγκαλίσθη μὲ δάκρυα καὶ τοὺς ἐσυγχώρησεν.

Τί ἔκαμεν ὁ Ἰακὼβ ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὅτι ζῇ ὁ υἱός του Ἰωσήφ;

Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ἀπὸ τὴν χαρὰν ὅ,τι τὸν ἔλεγαν· ἐπὶ τέλους ὅμως τὸ ἐπίστευσε, καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Χαναάν, καθὼς τὸν ἐπαρακάλεσεν ὁ Ἰωσήφ, ἦλθε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τοὺς υἱούς του καὶ μὲ ὅλην τὴν συγγένειάν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωσὴφ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Μωϋσέως, ἤτοι μέχρι τοῦ 1632 πρὸ Χριστοῦ.

Τί ἔκαμαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακὼβ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰωσήφ;

Ἐξηκολούθησαν νὰ μένουν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἐπλήθυναν παρὰ πολύ, καὶ ἔγειναν λαὸς καὶ ἔθνος μέγα καὶ πολυάριθμον, ὁ Ἰσραὴλ ἢ οἱ Ἰσραηλῖται.

Πῶς ἔζων εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ Ἰσραηλῖται;

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔζων ἐκεῖ ὡς δοῦλοι τῶν Αἰγυπτίων, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἠγγάρευαν καὶ τοὺς ἐκαταπίεζαν μὲ κάθε εἶδος τυραννίας.

Μὲ ποίαν ἄλλην τυραννίαν ἐβασάνισε τοὺς Ἰσραηλίτας ὁ τότε Φαραώ, ἤτοι βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου;

Ἐπειδὴ οἱ Ἰσραηλῖται εἶχαν πρὸ πολλοῦ πληθύνῃ παρὰ πολύ, καὶ ὁ Φαραὼ τοὺς ἐφοβεῖτο, ἐπρόσταξε νὰ ῥίπτωνται εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Αἰγύπτου Νεῖλον ὅλα τὰ ἀρσενικὰ παιδία τῶν Ἑβραίων, ὅσα ἐγεννῶντο καὶ νὰ πνίγωνται.

Τί ἔκαμε μία Ἑβραία ἡ ὁποία ἐλυπήθη νὰ δώσῃ καὶ τὸ ἰδικόν της βρέφος νὰ πνιγῇ.

Κατ' ἀρχὰς τὸ ἔκρυψεν ὅσον ἠμπόρεσεν, ἔπειτα, ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρει νὰ τὸ κρύψῃ πλειότερον, τὸ ἔβαλε μέσα εἰς ἓν κιβώτιον σπάρτινον, τὸ ὁποῖον ἐπίσωσε, καὶ ἔστειλε τὴν κόρην της νὰ τὸ ῥίψῃ εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, καὶ νὰ παραμονεύῃ ἐκεῖ διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ ἀπογείνῃ.

Ὁ Μωϋσῆς παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ Νείλου.

Τί ἀπέγεινε λοιπὸν τὸ βρέφος;

Μετ' ὀλίγον κατέβῃ εἰς τὸν ποταμὸν μὲ τὰς δούλας της ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ διὰ νὰ λουσθῇ, καὶ ἰδοῦσα τὸ κιβώτιον, ἔστειλε τὰς δούλας της καὶ τὸ ἔφε-

ραν καὶ τὸ ἤνοιξαν. Παρευθὺς τὸ βρέφος ἤρχισε νὰ κλαίῃ, καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ τὸ ἐλυπήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸ σώσῃ.

Τί ἔκαμε τότε ἡ ἀδελφὴ τοῦ βρέφους;

Ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Φαραὼ καὶ τὴν ἠρώτησεν, ἐὰν θέλῃ νὰ τῆς φέρῃ τροφὸν διὰ τὸ βρέφος, καὶ ἔφερε τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία τὸ ἔλαβε καὶ τὸ ἀνέθρεψε.

Τί ἔγεινε τὸ παιδίον ἀφ' οὗ ἐμεγάλωσε, καὶ πῶς ὠνομάσθη;

Τὸ ἔλαβεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ εἰς τὸ παλάτιον τοῦ πατρός της, ὅπου καὶ ἐδιδάχθη ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ὠνομάσθη Μωϋσῆς.

Ἕως πότε ἀφῆκεν ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσραηλίτας ὑποκάτω εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Αἰγυπτίων;

Ὁ Θεὸς ἀφῆκε τοὺς Ἰσραηλίτας πολὺν καιρὸν ὑποκάτω εἰς τὸν σκληρὸν ζυγὸν τῶν Αἰγυπτίων, διὰ νὰ τιμωρηθοῦν διὰ τας ἁμαρτίας των. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἤρχισαν νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ ἔλεός του, τοὺς ἐλυπήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ καὶ ὁδηγήσῃ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Ποῖον διώρισεν ὁ Θεὸς νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν ξενικὸν ζυγὸν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας;

Τὸν Μωϋσῆν, ὁμιλήσας πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ τὸ μέσον βάτου, ἡ ὁποία ἐφλέγετο χωρὶς νὰ καῇ.

Τί ἔκαμεν ὁ Μωϋσῆς, ἀφ' οὗ ἤκουσε τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ;

Ἦλθε μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν πρὸς τὸν Φαραώ, καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διότι διετάχθη ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τί ἀπεκρίθη εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Μωϋσέως ὁ Φαραώ;

Ὁ Φαραὼ ὀργισθεὶς μεγάλως ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν θεὸν τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν,

καὶ ἀπεδίωξε τὸν Μωϋσῆν, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπρόσταξε νὰ μὴ παρουσιασθῇ ἄλλοτε ἐμπρός του μὲ τοιαύτην ἀπαίτησιν.

Τί ἔκαμεν ἔπειτα ὁ Μωϋσῆς;

Ὁ Μωϋσῆς ἐπαρουσιάσθη πολλάκις εἰς τὸν Φαραὼ μὲ τὴν ἰδίαν ἀπαίτησιν· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἤκουεν, ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἔκαμε πολλὰ θαύματα, καὶ ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τὸν Φαραὼ δέκα μεγάλα κακά, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται δέκα πληγαὶ τοῦ Φαραώ.

Ποία εἶνε ἡ δεκάτη καὶ τελευταία πληγὴ ἡ ὁποία ἠνάγκασε τὸν Φαραὼ νὰ ὑπακούσῃ;

Ὁ Θεὸς ἐθανάτωσεν εἰς μίαν νύκτα ὅλα τὰ πρωτότοκα παιδία καὶ ὅλα τὰ πρωτότοκα ζῶα τῶν Αἰγυπτίων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Φαραὼ φοβηθεὶς ἔδωκε τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ τοὺς Ἰσραηλίτας.

Μὲ πόσους Ἰσραηλίτας ἐξῆλθε τότε ὁ Μωϋσῆς;

Ὁ Μωϋσῆς ἐξῆλθε τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ ὅλους τοὺς Ἰσραηλίτας, συμποσουμένους εἰς ἑξακοσίας περίπου χιλιάδας.

Ἀφοῦ μετενόησεν ὁ Φαραὼ τί ἔκαμεν;

Ὁ Φαραὼ μετενόησε παρευθύς, διότι ἀφῆκε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ ἔτρεξε κατόπιν πρὸς καταδίωξίν των μὲ πολυάριθμον στρατόν, καὶ τοὺς ἔφθασεν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Πῶς ἔσωσε τότε ὁ Μωϋσῆς τὸν λαόν;

Ὁ Μωϋσῆς ἤπλωσε τὴν ῥάβδον του ἐπάνω εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ τὰ νερὰ τῆς θαλάσσης διεχωρίσθησαν, καὶ οἱ Ἰσραηλῖται διέβησαν ἀπὸ τὸ μέσον χωρὶς κἂν νὰ βραχοῦν οἱ πόδες των.

Τί ἔκαμεν ὁ Φαραώ;

Καὶ ὁ Φαραὼ ἔτρεξε κατόπιν των εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἀφοῦ ἐξῆλθαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἰς τὴν ἀπέναντι ξηρὰν οἱ Ἰσραηλῖται, ὁ Μωϋσῆς ἤπλωσε πάλιν τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὰ νερὰ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον των, καὶ ὁ Φαραὼ μὲ ὅλον τὸ στράτευμά του ἐπνίγησαν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἐπῆγαν ἔπειτα οἱ Ἰσραηλῖται;

Εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, ὅπου ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Μωϋσῆν δύο πλάκας λιθίνας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς εἶχε γραμμένας τὰς δέκα ἐντολάς.

Εἰπὲ τὴν πρώτην ἀπὸ τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ;

Ἐγὼ εἰμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ὁποῖος σὲ ἐξήγαγον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς δουλείας. Δὲν θὰ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς ἐκτὸς ἐμοῦ.

Εἰπὲ τὴν δευτέραν ἐντολήν.

Δὲν θὰ κάμῃς εἰδωλον οὐδὲ ὁμοίωμα παντός, ὅ,τι εἶνε εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω, ἢ εἰς τὴν γῆν κάτω, ἢ εἰς τὰ ὕδατα ὑποκάτω τῆς γῆς. Δὲν θὰ τὰ προσκυνήσῃς οὐδὲ θὰ τὰ λατρεύσῃς.

Εἰπὲ τὴν τρίτην ἐντολήν.

Δὲν θὰ λάβῃς ἐπὶ ματαίῳ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

Εἰπὲ τὴν τετάρτην.

Ἐνθυμοῦ νὰ ἁγιάζῃς τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων. Ἓξ ἡμέρας θὰ ἐργασθῇς καὶ θὰ κάμῃς ὅλα τὰ ἔργα σου, ἀλλ' ἡ ἑβδόμη ἡμέρα εἶνε σάββατον, ἤτοι ἀνάπαυσιν, διὰ Κύριον τὸν Θεόν σου.

Εἰπὲ τὴν πέμπτην.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου διὰ νὰ εὐτυχήσῃς καὶ νὰ γείνῃς πολυχρόνιος ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Εἰπὲ τὴν ἕκτην.

Μὴ φονεύσῃς,

Εἰπὲ τὴν ἑβδόμην.

Μὴ μοιχεύσῃς.

Εἰπὲ τὴν ὀγδόην.

Μὴ κλέψῃς.

Εἰπὲ τὴν ἐνάτην.

Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς ἐναντίον τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

Εἰπὲ τὴν δεκάτην.

Μὴ ἐπιθυμήσῃς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, μὴ ἐπιθυμήσῃς τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, μηδὲ τὸν ἀγρόν του, μηδὲ τὸν δοῦλόν του, μηδὲ τὴν δούλην του, μήτε τὸν βοῦν του, μήτε τὸ ὑποζύγιόν του, μήτε ὁποιονδήποτε ζῶόν του, μήτε τίποτε ἄλλο ἀπὸ ὅσα ἔχει ὁ πλησίον σου.

Δὲν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ ἄλλους νόμους διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας;

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ διαφόρους νόμους, διὰ νὰ γνωρίζουν οἱ Ἰσραηλῖται ποῖα εἶνε τὰ χρέη των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ νὰ ζοῦν συμφώνως μὲ τὸ θέλημά του.

Ποῦ ἔγραψε τοὺς νόμους τούτους ὁ Μωϋσῆς;

Εἰς τὸ βιβλίον τῆς παλαιᾶς Διαθήκης.

Ποῦ ἔβαλε τὰς πλάκας τοῦ νόμου καὶ τὸ βιβλίον της Διαθήκης ὁ Μωϋσῆς;

Ὁ Μωϋσῆς ἐκατασκεύασε κιβωτὸν χρυσῆν καὶ πολύτιμον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔβαλε τὰς πλάκας τοῦ νόμου. Ἐκατασκεύασε δὲ καὶ σκηνὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ πολύτιμον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐτοποθέτησε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης μὲ πολλὰ ἄλλα πολύτιμα καὶ λαμπρὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη.

Πῶς ὠνομάζετο ἡ σκηνὴ αὕτη καὶ εἰς τί ἐχρησίμευεν;

Ἡ σκηνὴ αὕτη ὠνομάζετο σκηνὴ τῆς διαθήκης καὶ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐχρησίμευεν ὡς ναὸς τοῦ Θεοῦ, διότι εἰς αὐτὴν ἤρχοντο οἱ ἱερεῖς καὶ ἐτέλουν τὰς θυσίας καὶ τὰς λοιπὰς τελετὰς πρὸς τὸν Θεόν.

Ἀπὸ ποίαν φυλὴν ἦσαν οἱ ἱερεῖς;

Οἱ ἱερεῖς ἦσαν ἀπὸ τὴν φυλὴν Λευί, ὅλοι δὲ οἱ Λευῖται ἦσαν ἀφιερωμένοι εἰς ἔργα ἱερατικά, καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

Εἰσῆλθον εὐθὺς τότε οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν γῆν Χαναάν;

Οἱ Ἰσραηλῖται δὲν εἰσῆλθαν ἀμέσως εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ὠργίσθη ἐναντίον των, διότι παρέβησαν τὰς ἐντολάς του καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἴδωλα. Διὰ τοῦτο καὶ περιεπλανήθησαν τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον τῆς Πετραίας Ἀραβίας.

Διατί ἔκαμε τοῦτο ὁ Θεός;

Διὰ νὰ ἀποθάνουν ὅλοι οἱ γέροντες, ὅσοι ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας, καὶ νὰ ἀπομείνουν οἱ νέοι ὅσοι ἔμελλαν νὰ ἀνατραφοῦν σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς καὶ μὲ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

Πῶς ἐτρέφοντο οἱ Ἰσραηλῖται τὰ τεσσαράκοντα αὐτὰ ἔτη εἰς τὴν ἔρημον;

Ὁ Θεὸς ἔβρεχε τὸ μάννα, τὸ ὁποῖον ὡμοίαζε μὲ λεπτὸν φύλλον πάγου καὶ εἶχε γεῦσιν πλακοῦντος ἀπὸ σεμίδαλιν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἔρημον δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ νερόν, ὁ Μωϋσῆς ἐκτύπησε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοο μὲ τὴν ῥάβδον του ἐπάνω εἰς βράχον, καὶ παρευθὺς ἀνέβλυσεν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἄφθονον νερόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ βασιλέως Σαούλ, ἤτοι μέχρι τοῦ 1108 πρὸ Χριστοῦ.

Εἰσῆλθεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας;

Ὁ Μωϋσῆς εἶδε μακρόθεν τὴν γῆν Χαναάν, ἀλλὰ δὲν εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν; διότι ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν, καὶ τὸν διεδέχθη ὁ Ἰησοῦς, υἱὸς τοῦ Ναυῆ.

Ποῖον ποταμὸν ἔπρεπε νὰ περάσουν οἱ Ἰσραηλῖται διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν καθ' αὐτὸ γῆν Χαναάν, καὶ πῶς τὸν ἐπέρασαν;

Ἔπρεπε νὰ περάσουν τὸν Ἰορδάνην, καὶ τὸν ἐπέρασαν χωρὶς νὰ βραχοῦν οἱ πόδες των, διότι τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ ἐσταμάτησε, καθὼς ἐπάτησαν εἰς τὸν ποταμὸν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐκράτουν τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Ποίαν πόλιν ἐκυρίευσαν κατὰ πρῶτον οἱ Ἰσραηλῖται, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ πῶς τὴν ἐκυρίευσαν;

Ἡ πρώτη πόλις τῆς Χαναάν, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν οἱ Ἰσραηλῖται, ἦτο ἡ Ἱεριχώ, καὶ τὰ τείχη της ἐκρημνίσθησαν μόνα των, καθὼς ἠκούσθη τὸ σάλπισμα τῶν ἱερέων τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι συνώδευαν τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Ἐκυρίευσαν καὶ ἄλλας πόλεις οἱ Ἰσραηλῖται;

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυρίευσαν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ ἐπολέμησαν πολλὰ ἔτη μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους ἐχθρούς, ἕως οὗ κατακτήσουν τὴν γῆν Χαναάν.

Ποῖοι ἦσαν οἱ χωριώτεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τούτους;

Οἱ Φιλισταῖοι πρὸς δυσμάς, οἱ Ἀμαληκῖται καὶ Ἐδωμῖται καὶ Μαδιανῖται πρὸς νότον, καὶ οἱ Μωαβῖ-

ται Ἀμμανῖται καὶ Ἀμορραῖοι πρὸς ἀνατολάς, ὅλοι ἀλλόφυλοι καὶ εἰδωλολάτραι.

Πῶς ἐμοιράσθησαν τὴν γῆν Χαναὰν οἱ Ἰσραηλῖται ἀφ' οὗ τὴν ἐκυρίευσαν ὅλην σχεδόν;

Ἡ γῆ τῆς Χαναὰν ἐμοιράσθη εἰς δώδεκα κομμάτια, καὶ κάθε μία ἀπὸ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἔλαβε διὰ κλήρου ἀπὸ ἕν.

Ποῖος ἐκυβέρνα τοὺς Ἰσραηλίτας μετὰ τὸν θάνατον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ;

Οἱ κριταί, οἱ ὁποῖοι ὠνομάσθησαν τοιουτοτρόπως, διότι ἔκριναν τὸν λαόν, ὅταν ἦτο εἰρήνη, καὶ ἦσαν στρατηγοί, ὅταν ἦτο πόλεμος.

Ποῖοι ὑπῆρξαν οἱ περιφημότεροι κριταὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν;

Ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε καὶ ὁ Σαμψών.

Διὰ τί ἐθυσίασεν ὁ Ἰεφθάε τὴν θυγατέρα του;

Διότι ἐξερχόμενος εἰς τὸν πόλεμον ηὐχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐὰν ἐπιστρέψῃ νικητής, νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν θυσίαν, ὅ,τι ἐξέλθῃ κατὰ πρῶτον ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐξῆλθεν πρώτη ἡ κόρη του νὰ τὸν ὑποδεχθῇ, διὰ τοῦτο ὁ Ἰεφθάε ἠναγκάσθη μὲ πολλήν του λύπην νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Τί ἀξιοσημείωτον εἶχεν ὁ Σαμψών;

Ὁ Σαμψὼν εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν δύναμιν σώματος μοναδικήν, μὲ τὴν ὁποίαν κατώρθωσε πράγματα, ὁποῖα κανεὶς ἄλλος δὲν κατώρθωσεν.

Εἰπὲ μερικὰ κατορθώματα τοῦ Σαμψών.

Ἀπαντήσας εἰς τὸν δρόμον μίαν φορὰν ἕνα λέοντα τὸν ἐφόνευσεν· ἄλλοτε μὴ ἔχων ὅπλον, ἔλαβε μίαν σιαγόνα ὄνου, ἡ ὁποῖα εὑρέθη κατὰ τύχην εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐφόνευσε μὲ αὐτὴν χιλίους Φιλισταίους· ἄλλοτε κλεισθεὶς εἰς μίαν πόλιν, ἐξῆλθε τὴν νύκτα, ἀφ'

οὗ ἀπέσπασε τὰς πύλας τῆς πόλεως, καὶ τὰς μετέφερεν εἰς τὸ βουνόν.

Ὁ Σαμψὼν θανατόνει λέοντα.

Ποῖον ἦτο τὸ τελευταῖον κατόρθωμα τοῦ Σαμψών;

Ὁ Σαμψὼν προδοθεὶς ἀπὸ τὴν ἄπιστον γυναῖκά του Δαλιδά, ἐτυφλώθη ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του Φιλισταίους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔφεραν δι' ἐμπαιγμὸν εἰς εὐρύχωρόν τι οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς δύο στύλους, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ἐπανηγύριζαν. Ὁ Σαμψὼν ἦλθεν ἀνάμεσα εἰς τοὺς δύο στύλους, τοὺς ἀγκαλίασε καὶ τοὺς ἐσάλευσεν ἀπὸ τὸν τόπων των. Παρευθὺς ὅλον τὸ οἰκοδόμημα κατεκρημνίσθη, καὶ ἐφονεύθη μὲν ὁ Σαμψών, ἀλλὰ μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ τρεῖς χιλιάδες Φιλισταῖοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυβερνήθησαν ἕως τέλους ἀπὸ κριτάς;

Ὄχι, ἀλλ' ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν προφήτην καὶ ἀρχιερέα Σαμουὴλ νὰ ἐκλέξῃ βασιλέα· ὁ δὲ Σαμουὴλ ἔχρισε μὲ τὸ ἱερὸν ἔλαιον βασιλέα τὸν Σαοὺλ ἀπὸ τὴν

φυλὴν τοῦ Βενιαμίν, τὸν ὁποῖον ἀνεγνώρισαν ὡς βασιλέα των καὶ αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ βασιλέως Σαοὺλ μέχρι τοῦ διχασμοῦ τοῦ βασιλείου, ἤτοι μέχρι τοῦ 988 πρὸ Χριστοῦ.

Πῶς ἐκυβέρνησε τοὺς Ἰσραηλίτας ὁ Σαούλ;

Ὁ Σαοὺλ ἐκυβέρνησε κατ' ἀρχὰς τὸν λαὸν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐνίκα πάντοτε εἰς τοὺς πολέμους. Ἀλλ' εἰς τὸ τέλος ἐφάνη ἀπειθὴς εἰς τὰς προσαγὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ὠργίσθη ἐναντίον του, καὶ διέταξε τὸν Σαμουὴλ νὰ χρίσῃ διὰ βασιλέα τὸν Δαυίδ, υἱὸν τοῦ Ἰεσσαὶ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ὁ ὁποῖος ἦτο ποιμὴν νεαρός.

Τί ἔκαμεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Δαβίδ;

Ἔκτισεν ἀνάκτορα μεγαλοπρεπέστατα καὶ μετέφερεν ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης· συνέγραψε δὲ καὶ πολλοὺς ψαλμοὺς ὡραίους, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Δαυὶδ ἦτο προφήτης καὶ ποιητής.

Ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ Δαβὶδ ἦταν καλαί;

Ὄχι· ὁ Δαυὶδ ἔπραξε καὶ ἔγκλημα φοβερόν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐτιμωρήθη αὐστηρότατα ἀπὸ τὸν Θεόν, ἂν καὶ μετενόησε καὶ ἔκλαυσε πολλάκις δι' αὐτό.

Ποῖον εἶνε τὸ ἔγκλημα τοῦτο;

Διὰ νὰ ἁρπάσῃ τὴν ὡραίαν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου Βηρσαβεέ, ἔστειλε τὸν ἄνδρα της εἰς τὸν πόλεμον, ὅπου

καὶ ἐτάχθη κατὰ διαταγήν του εἰς τὸ ἐπικινδυνότερον μέρος καὶ ἐφονεύθη.

Πῶς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς τὸν Δαβὶδ διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο;

Ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τὸν Δαυὶδ πολλὰς καὶ διαφόρους τιμωρίας, μία δὲ ἀπὸ αὐτὰς ἦτο καὶ τὸ ὅτι ὁ υἱός του Ἀβεσσαλὼμ ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τοῦ πατρός του, διὰ νὰ τὸν ῥίψῃ ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ἐφονεύθη εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον πρὸς μεγάλην θλῖψιν τοῦ Δαυίδ.

Ποῖος διεδέχθη τὸν Δαβὶδ;

Ὁ νεαρὸς υἱός του Σολομῶν.

Τί χάρισμα ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Σολομῶν;

Ὁ Σολομῶν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν δώσῃ σοφίαν, ὁ δὲ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν παράκλησίν του, καὶ ὁ Σολομῶν ἔγεινε σοφώτατος.

Ποῖαι εἶνε αἱ καλαὶ πράξεις τοῦ Σολομῶντος;

Ὁ Σολομῶν ἐξόλισε τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ λαμπρὰ κτίρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ λαμπρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἦτο ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐναπέθεσε τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, καὶ τὸν ὁποῖον ἐλάμπρυνε μὲ πολύτιμα ἱερὰ σκεύη καὶ ἄμφια.

Ἔμεινε πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ὁ Σολομῶν;

Ὄχι, διότι ὁ Σολομῶν ἔλαβε πολλὰς γυναῖκας ἀλλοφύλους, αἱ ὁποῖαι, ἀφ' οὗ ἐγήρασε, τὸν ἔκαμαν νὰ ἀθετήσῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λατρεύσῃ τὰ εἴδωλα.

Ποῖος ἐτιμωρήθη μάλιστα διὰ τὴν ἀσέβειαν ταύτην τοῦ Σολομῶντος;

Ὁ υἱός του Ῥοβοάμ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπεσπάτησαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος αἱ δέκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ, ὥστε αὐτὸς ἔμεινε βασιλεὺς δύο μόνον φυλῶν, τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν.

Ποῖος ἐξελέχθη βασιλεὺς τῶν δέκα ἄλλων φυλῶν;

Ὁ Ἱεροβοάμ.

Εἰς πόσα λοιπὸν βασίλεια διῃρέθη τὸ Ἰσραηλιτικὸν βασίλειον, καὶ πῶς ὠνομάζοντο;

Εἰς δύο, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ μὲ τὰς δέκα φυλάς, τοῦ ὁποίου βασιλεὺς ἦτο ὁ Ἱεροβοάμ, καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ τὰς δύο φυλάς, τοῦ ὁποίου βασιλεὺς ἦτο ὁ Ῥοβοάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΓ'.

Ἀπὸ τοῦ διχασμοῦ τοῦ χράτους μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας Βαβυλῶνος, ἤτοι μέχρι τοῦ 606 πρὸ Χριστοῦ.

Πόσοι βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ διεδέχθησαν τὸν Ἱεροβοάμ;

Δεκαοκτὼ βασιλεῖς διεδέχθησαν τὸν Ἱεροβοάμ, ἀλλὰ ὅλοι ἦσαν ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτραι, καὶ τὸ παράδειγμά των ἠκολούθησε καὶ ὅλος σχεδὸν ὁ λαὸς τῶν δέκα φυλῶν.

Ποίους ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ τοὺς νουθετήσῃ καὶ πῶς τοὺς μετεχειρίσθησαν;

Ὁ Θεὸς ἔστειλε τοὺς προφήτας διὰ νὰ ἐλέγξουν τοὺς βασιλεῖς διὰ τὴν ἀσέβειάν των καὶ νὰ νουθετήσουν καὶ σώσουν τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν. Ἀλλ' οἱ ἅγιοι αὐτοὶ ἄνδρες τοῦ Θεοῦ ὄχι μόνον δὲν εἰσηκούσθησαν, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσθησαν καὶ κατεδιώχθησαν, τινὲς δὲ καὶ ἐθανατώθησαν.

Ποῖος ἦτο ὁ μεγαλίτερος προφήτης καὶ πότε ἤκμασεν;

Ὁ Ἠλίας, ὁ ὁποῖος ἤκμασεν εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως Ἀχαὰβ καὶ τῆς ἀσεβεστέρας γυναικός του Ἰεζάβελ.

Ἀπέθανεν ὁ Ἠλίας, καὶ ποῖον ἀφῆκε μαθητήν του καὶ διάδοχον;

Ὁ Ἠλίας δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀνελήφθη ἐπάνω εἰς πύρινον ἅρμα, καὶ ἀφῆκε διάδοχόν του τὸν μαθητήν του Ἐλισσαιέ.

Πῶς ἐτιμώρησεν ἐπὶ τέλους ὁ Θεὸς τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ;

Ἐπειδὴ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ δὲν μετενόησαν ἀλλ' ἐπέμεναν εἰς τὴν ἀσέβειάν των, ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων Σαλμανασσάρ, ὁ ὁποῖος ἐκυρίευσε τὴν Σαμάρειαν, πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου, καὶ ἔσυρεν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν δεμένον τὸν βασιλέα Ὡσηέ.

Τί ἔκαμε τὸν λαὸν τῶν δέκα φυλῶν ὁ Σαλμανασσάρ;

Τοὺς ἔφερεν αἰχμαλώτους εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ὅπου τοὺς διεσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, εἰς δὲ τὴν Σαμάρειαν ἔστειλεν ἄλλους κατοίκους ἀπὸ τὴν Ἀσσυρίαν.

Πόσα ἔτη ἐκράτησε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ;

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ἐκράτησε διακόσια πεντήκοντα ἔτη σχεδόν.

Πόσα ἐκράτησεν ἀκόμη περισσότερον τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα καὶ διατί;

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἐκράτησεν ἀκόμη ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, διότι εἰς τὸ βασίλειον τοῦτο ὑπῆρχε πλειοτέρα πίστις καὶ εὐσέβεια.

Ποῖοι ἦσαν οἱ εὐσεβέστεροι ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τοῦ Ἰούδα;

Ὁ Ἰωσαφάτ, ὁ Ἰωάθαμ, ὁ Ἐζεκίας καὶ ὁ Ἰωσίας.

Ὅλοι οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰούδα ἦσαν εὐσεβεῖς, καὶ ὁ λαὸς ἐλάτρευσε πάντοτε τὸν ἀληθινὸν Θεόν;

Ὄχι, ὑπῆρξαν καὶ βασιλεῖς ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτραι, καὶ ὁ λαὸς ἀφῆκε πολλάκις τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευσε τὰ εἴδωλα.

Ποῖοι εἶνε οἱ μεγαλήτεροι ἀπὸ τοὺς προφήτας ὅσους ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ νουθετήσουν τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ Ἰούδα;

Ὁ Ἡσαΐας καὶ ὁ Ἱερεμίας.

Εἰσηκούσθησαν οἱ προφῆται πάντοτε;

Ὄχι, διότι καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ λαὸς τοῦ Ἰούδα πολλάκις παρέβησαν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἴδωλα.

Πῶς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τέλους καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἤτοι τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ Ἰούδα;

Ἔστειλε τὸν Ναβουχοδονόσορ, βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος, ὁ ὁποῖος ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου Ἰούδα, ἐπυρπόλησε τὴν πόλιν, τὸ παλάτιον καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τυφλώσας ἔσυρεν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὸν βασιλέα Σεδεκίαν καὶ τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς ἐκ τῆς Βαβυλωνιακῆς αἰχμαλωσίας, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 536 πρὸ Χριστοῦ μέχρι τῆς ἐναρθρωπήσεως αὐτοῦ.

Πόσα ἔτη ἔμειναν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Βαβυλωνίων οἱ Ἰουδαῖοι;

Ἑβδομήκοντα ἔτη, καθὼς προεῖπεν ὁ προφήτης Ἱερεμίας.

Ποῖος εἶνε ὁ μεγαλήτερος προφήτης τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βαβυλωνιακῆς αἰχμαλωσίας

Ὁ Δανιήλ.

Τίς ἔσωσε τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίους ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς σφαγῆς εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀρταξέρξου;

Ἡ Ἰουδαία Ἐσθήρ, ἀνεψιὰ τοῦ Μαρδοχαίου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου.

Ἔμειναν πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ἢ ἔλαβαν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των;

Ἔλαβαν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των πρῶτον ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Κῦρον, καὶ δεύτερον εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος.

Ποῖος τοὺς ὡδήγησε τὴν πρώτην φορὰν καὶ ποῖος τὴν δευτέραν;

Τὴν πρώτην φορὰν τοὺς ὡδήγησε καὶ ἐκυβέρνησεν ὁ Ζοροβάβελ, καὶ τὴν δευτέραν ὁ Ἔσδρας καὶ Νεεμίας.

Τί ἔκαμεν ὁ Ζοροβάβελ, ἀφ' οὗ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἰουδαίαν;

Ἐπεχείρησε νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλ' ἐμποδίσθη ἀπὸ τοὺς Σαμαρείτας, οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ δὲν ἔγειναν δεκτοί.

Πότε ἀνοικοδομήθη ὁ ναός;

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου.

Τί ἔκαμεν ὁ Ἔσδρας καὶ ὁ Νεεμίας, ἀφ' οὗ ἐπέστρεψαν;

Ἐφρόντισαν περὶ τοῦ ναοῦ, ἐπανέφεραν εἰς τὴν ἀρχαίαν λαμπρότητα τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ διέταξαν νὰ ἀναγινώσκωνται τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς παλαιᾶς Διαθήκης εἰς ὅλας τὰς συναγωγάς, ὅπου συνηθροίζετο ὁ λαός.

Κατώρθωσαν τὸν σκοπὸν των τοῦτον ὁ Ἔσδρας καὶ ὁ Νεεμίας;

Ὄχι καθ' ὁλοκληρίαν, διότι ἦλθε διχόνοια εἰς τὸν λαόν, καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν τοὺς Σαμαρείτας, καὶ ἔκτισαν ἄλλον ναὸν ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν τῆς Σαμαρείας Γαριζείν.

Ἦτο ἀνεξάρτητον καὶ αὐτόνομον τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος ὕστερον ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος,

Ποτὲ σχεδόν, ὄχι, διότι ἀφ' οὗ ὑπετάχθη εἰς τοὺς Βαβυλωνίους, καθὼς εἴδαμεν, ὑπετάχθη ὕστερον εἰς τοὺς Πέρσας, ἔπειτα εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, μετέπειτα εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ τελευταῖον εἰς τοὺς Ῥωμαίους.

Ποία ἀπὸ τὰς ξένας αὐτὰς ἐξουσίας ἐφάνη ἡ σκληροτέρα καὶ τυραννικωτέρα εἰς τοὺς Ἰουδαίους;

Ἡ ἐξουσία τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου Σελευκιδῶν, βασιλέων τῆς Συρίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξουσία τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς.

Ποῦ ἐφάνη ἡ τυραννία καὶ σκληρότης τοῦ βασιλέως τούτου Ἀντιόχου;

Ὁ σκληρὸς οὗτος τύραννος ἐπρόσταξε τοὺς Ἰουδαίους ὅλους νὰ ἀφήσουν τὴν θρησκείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἴδωλα τῶν Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα ἐλάτρευεν ὁ ἴδιος.

Ὑπήκουσαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦτο;

Πολλοὶ ὑπήκουσαν καὶ ἔγειναν εἰδωλολάτραι, ἀλλ' ὅσοι δὲν ὑπήκουσαν ἐβασανίζοντο σκληρότατα καὶ ἐθανατώνοντο.

Τί ἔπαθε, παραδείγματος χάριν, μία Ἰουδαία μὲ τοὺς ἑπτὰ υἱούς της, διότι δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὸν τύραννον;

Πρῶτον ἐβασανίσθησαν ἔμπροσθέν της οἱ ἑπτά της υἱοὶ καὶ ἐθανατώθησαν, ἔπειτα δὲ ἐβασανίσθη καὶ ἐθανατώθη καὶ ἡ ἰδία.

Ποίας βασάνους μετεχειρίσθη ὁ τύραννος;

Πρῶτον ἐδάρησαν ἀνηλεῶς μὲ μάστιγας, ἔπειτα ἐξεδάρθη τὸ δέρμα ἀπὸ τὴν κεφαλήν των, ἡ ἐκόπη ἡ γλῶσσά των, καὶ ὕστερον ἐρρίφθησαν εἰς τηγάνια καὶ λέβητας πυρακτωμένους, ὅπου ἐξέπνευσαν.

Ποῖον ἀποτέλεσμα εἶχεν ἡ τυραννία αὐτὴ τῶν βασιλέων τῆς Συρίας;

Ἐκίνησαν εἰς ἐπανάστασιν τοὺς Ἰουδαίους, ὅσοι εἶχαν ζῆλον καὶ ἀγάπην εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ ὀλίγοι ἐναντίον πολλῶν, ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνίκησαν καὶ ἐδίωξαν τοὺς ξένους.

Ποῖοι ἦσαν ἀρχηγοὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πολέμου;

Ἡ εὐσεβὴς καὶ ἡ ἡρωϊκὴ οἰκογένεια τῶν Μακκαβαίων, καὶ μάλιστα Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος.

Εἰς ποίους ἐπέρασεν ἡ ἐξουσία τῶν Ἰουδαίων, ἀφ' οὗ ἔπεσεν ἡ ἐξουσία τῶν βασιλέων τῆς Συρίας;

Ἡ ἐξουσία ἐπέρασε κατὰ διαδοχὴν εἰς τὴν δυναστείαν, ἤτοι τὴν κυριαρχικὴν οἰκογένειαν τῶν Μακκαβαίων.

Μὲ ποῖον τίτλον ἐκυβέρνων οἱ Μακκαβαῖοι;

Κατ' ἀρχὰς ἔφεραν τὸν τίτλον τοῦ ἀρχιερέως, ἔπειτα ὅμως ἔλαβαν καὶ τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως.

Πόσα ἔτη ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν οἱ Μακκαβαῖοι καὶ πῶς ἐκυβέρνησαν;

Μίαν περίπου ἑκατονταετηρίδα, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκυβέρνησαν καλά· καὶ τὸ ἔθνος εἶδεν ἡμέρας εἰρήνης καὶ εὐτυχίας, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος ἐξέκλιναν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ νὰ ἁρπάσουν τὸν θρόνον, ὄχι μόνον αὐτοὶ ἐμίαναν τὰς χεῖρας των εἰς τὸ αἷμα τῶν ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος ἔρριψαν εἰς ἐμφύλιον ἀδελφοκτονίαν.

Ποῖοι ἔπαυσαν τὰς ἐμφυλίους ταραχὰς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους;

Οἱ Ῥωμαῖοι, οἵτινες κατήργησαν τὴν δυναστείαν τῶν Μακκαβαίων, καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον τὸν Ἰδουμαῖον Ἡρώδην, υἱὸν τοῦ Ἀντιπάτρου.

Ἦσαν ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Βαβυλωνιακὴν αἰχμαλωσίαν καὶ ἐφεξῆς;

Ὄχι ἐντελῶς, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ Μακκαβαῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγουν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν συμμαχίαν καὶ ἔπειτα εἰς τὴν προστασίαν τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἦσαν καὶ οἱ πραγματικοὶ κυρίαρχοι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν δοῦλοι, τί ἐπίστευαν περὶ τοῦ μέλλοντος;

Ἐπίστευαν, ὅτι ἔμελλεν ὁσονούπω νὰ γεννηθῇ με-

ταξὺ τῶν ἀπογόνων τοῦ Δαβὶδ ὁ Μεσσίας, ἤτοι ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἔθνος του ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν ξένων, ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τοῦ προπάτορός του Δαβίδ, καὶ νὰ καθυποτάξῃ ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου.

Ἀπὸ ποῦ ἠρύοντο τὴν περὶ τοῦ Μεσσίου ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν των αὐτὴν οἱ Ἰουδαῖοι;

Ἀπὸ τὰς προφητείας τῆς ἱερᾶς Γραφῆς.

Προεῖπαν τῳόντι τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου οἱ προφῆται;

Οἱ προφῆται προεῖπαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, ἀλλ' ὄχι ὅπως ἐξελάμβανον αὐτὸν οἱ Ἑβραῖοι παρεξηγοῦντες τοὺς προφήτας.

Πόθεν ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ Μεσσίας κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν προφητῶν;

Ὁ Μεσσίας ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἐξ ἁγίου πνεύματος ἀπὸ παρθένον μεταξὺ τῶν ἀπογόνων τοῦ Δαβίδ.

Καὶ τί ἔμελλε νὰ πράξῃ;

Δὲν ἔμελλε νὰ σώσῃ τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ πολιτικὸν ζυγὸν καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς βασιλείαν ὑλικήν, καθὼς ἐπίστευαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ ἔμελλε νὰ σώσῃ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλαν νὰ ὑποταχθοῦν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

Ἐγεννήθη ὁ ἀληθὴς αὐτὸς Μεσσίας ἢ Χριστός, καὶ ποῦ, πότε καὶ πῶς;

Ἐγεννήθη ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας εἰς Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ἡρώδου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Σύνοψις τῆς Νέας Διαθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἰησοῦ.

Ποῦ ἐκατοίκει καὶ ἀπὸ ποῖον γένος κατήγετο ἡ παρθένος Μαρία;

Ἡ παρθένος Μαρία ἐκατοίκει εἰς τὴν Ναζαρέτ, χωρίον μικρὸν καὶ ἀσήμαντον τῆς Γαλιλαίας καὶ κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν γενεὰν τοῦ Δαβίδ, ἀλλ' ἦτο πτωχὴ καὶ ἀρραβωνισμένη τὸν τέκτονα Ἰωσήφ, κάτοικον καὶ αὐτὸν τῆς Ναζαρέτ.

Γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Τί εἶπεν ἐμφανισθεὶς εἰς αὐτὴν ἔξαφνα ὁ Ἄγγελος Γαβριήλ;

Ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱὸν ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃ Ἰησοῦν.

Ποῦ ἐγέννησεν ἡ παρθένος Μαρία, καὶ ποῦ ἀπέθεσε τὸ βρέφος;

Εἰς ἓν σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, ὅπου εἶχεν ὑπάγῃ μὲ τὸν Ἰωσήφ, καὶ ὅπου, ἀφ' οὗ ἐσπαργάνωσε τὸ βρέφος, τὸ ἀπέθεσεν εἰς μίαν φάτνην ζώων.

Ποῖοι καὶ πότε ἦλθαν ἐκεῖ νὰ ἰδοῦν τὸ βρέφος;

Ἦλθαν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου οἱ ποιμένες, οἱ ὁποῖοι ἐφύλατταν τὴν νύκτα ἐκεῖ πλησίον.

Ποῖοι ἄλλοι ἦλθαν εἰς προσκύνησίν του καὶ διὰ τί;

Ἦλθαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν οἱ Μάγοι, φέροντες πολύτιμα χαρίσματα, διότι εἶδαν ἀπὸ τὸ ἄστρον τοῦ παιδίου, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Τί ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐγεννήθη βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

Ἐζήτησε νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς μάγους τὸν τόπον, ὅπου ἐγεννήθη, καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν χωρὶς νὰ παρουσιασθοῦν εἰς αὐτόν, ὁ Ἡρώδης διέταξε καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ βρέφη τῆς Βηθλεὲμ ἀπὸ δύο ἐτῶν ἡλικίας καὶ κάτω.

Πῶ, ἐσώθη τότε ὁ Ἰησοῦς;

Ὁ Ἰωσὴφ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου ἀνεχώρησε μὲ τὴν Μαρίαν καὶ τὸ παιδίον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἔμειναν, ἕως οὗ ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης, καὶ τότε ἐπέστρεψαν.

Πῶς ὠνόμασεν ἡ μήτηρ τὸ παιδίον τὴν ἡμέραν τῆς περιτομῆς;

Ἰησοῦν, καθὼς προεῖπεν ὁ ἄγγελος Γαβριήλ.

Διὰ τί ἔφερεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡ μήτηρ τὸ παιδίον;

Διὰ νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Θεόν, κατὰ τὸν νόμον, ἐπειδὴ ἦτο πρωτότοκον.

Ποῖοι ἐφανέρωσαν καὶ ἐμαρτύρησαν τότε εἰς τὸν ναὸν περὶ τοῦ παιδίου, ὅτι εἶνε Χριστὸς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου;

Ὁ γέρων Συμεών, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς νὰ μὴ ἀποθάνῃ πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστόν, καὶ ὁ ὁποῖος

ἔλαβε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ ἡ ὀγδοηκοντοῦτις προφῆτις Ἄννα.

Πότε ἄλλοτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ;

Ἦλθεν ἐκεῖ μὲ τοὺς γονεῖς του εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν.

Πῶς τὸν εὗρηκαν οἱ γονεῖς του, ἀφ' οὗ τὸν ἐζήτουν εἰς μάτην τρεῖς ἡμέρας;

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἐσυζήτει μὲ τοὺς διδασκάλους περὶ τῶν ἁγίων γραφῶν, καὶ ὅλοι ἐθαύμαζαν διὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ δωδεκαετοῦς παιδίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Προπαρασκευὴ εἰς τὰ θαύματα καὶ τὴν διδασκαλίαν.

Πότε ἤρχισε νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ κάμνῃ θαύματα ὁ Ἰησοῦς;

Ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν.

Τί ἔκαμε πρὶν ἀρχίσῃ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ θαύματα;

Ἦλθεν εἰς τὸν ποταμὸν Ἰορδάνην διὰ νὰ βαπτισθῇ ἀπὸ τὸν Ἰωάννην.

Τί ἦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ποῦ καὶ πῶς ἔζη;

Ὁ Ἰωάννης ἦτο προφήτης, υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου, ἔζη εἰς τὴν ἔρημον, ἐφόρει ἐνδύματα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ζώνην ἀπὸ δέρμα, καὶ ἔτρωγεν ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

Τί ἐκήρυττεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἤρχετο εἰς αὐτόν;

Ἐκήρυττεν, ὅτι ἔφθασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, διὰ τοῦτο νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ βαπτίζωνται διὰ νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας.

Τί ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντάς τον, ἂν ἦνε ὁ Χριστὸς ἢ ὁ Ἠλίας;

Ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὸς ἦλθε μόνος νὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι κατόπιν του ἔρχεται ὁ δυνατώτερός του, ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν εἶνε ἄξιος νὰ λύσῃ τὰ λωρία τῶν ὑποδημάτων του, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ βαπτίσῃ ὄχι μὲ νερόν, ἀλλὰ μὲ πνεῦμα ἅγιον καὶ μὲ πῦρ.

Ὁ Ἰησοῦς βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου.

Τί εἶπεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν οὗτος ἐζήτησε νὰ βαπτισθῇ;

Ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐκεῖνος νὰ βαπτισθῇ ἀπὸ αὐτόν, ἀλλ' ὅτι αὐτός, ὁ Ἰωάννης, ἔχει ἀνάγκην νὰ βαπτισθῇ ἀπὸ ἐκεῖνον.

Τί ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς;

Ὅτι πρέπει νὰ βαπτισθῇ καὶ αὐτὸς διὰ νὰ πληρώσῃ κάθε δικαιοσύνην.

Τί ἔγεινεν ἀφοῦ ἐβαπτίσθη ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν Ἰωάννην;

Ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη καὶ ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην ὁ Ἰησοῦς, ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατέβη ἐπάνω εἰς αὐτὸν ὡσὰν περιστερά, καὶ φωνὴ ἠκούσθη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς λέγουσα, Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀγαπητός υἱός μου εἰς τὸν ὁποῖον ηὐδόκησα.

Ποῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην ὁ Ἰησοῦς;

Εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔμεινε τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια, χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ πίῃ τίποτε.

Διὰ τί ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον;

Διὰ νὰ νικήσῃ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου καὶ νὰ ἐνδυναμωθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, πρὶν ἀρχίσῃ τὴν θείαν διδασκαλίαν του.

Διὰ ποῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἀπὸ ποῦ ἐπέρασεν;

Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἀνεχώρησε μετ' ὀλίγον διὰ τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἀπέρασεν ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν μὲ τοὺς μαθητάς του.

Ποῦ ἦτο ἡ Σαμάρεια;

Ἡ Σαμάρεια ἦτο εἰς τὸ μέσον τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἡ μὲν Ἰουδαία ἔκειτο εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης, ἡ δὲ Γαλιλαία εἰς τὸ βόρειον.

Ποῖον ἦτο τὸ σύνορον τῆς καθ' αὐτὸ Παλαιστίνης πρὸς ἀνατολάς;

Ὁ Ἰορδάνης ποταμός, μὲ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν πρὸς νότον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχύνετο, καὶ μὲ τὴν λίμνην Γενησαρὲτ ἢ θάλασσαν Τιβεριάδος πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διέβαινε.

Ποῖον ἦτο τὸ σύνορον τῆς Παλαιστίνης πρὸς δυσμάς;

Ἡ Μεσόγειος θάλασσα.

Εἰς ποίαν πόλιν τῆς Σαμαρείας ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς; καὶ ποῦ ἐκάθησε τὸ μεσημέριον διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας;

Ἔφθασεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν Σιχάρ, καὶ ἐκάθισε πλησίον εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Ἰακώβ.

Ποῖος ἦλθεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀντλήσῃ;

Γυνὴ Σαμαρεῖτις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐζήτησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ πίῃ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφανέρωσεν ὅλα τὰ μυστικά της, καὶ ἡ ὁποία θαυμάσασα τὸν ὠνόμασε προφήτην.

Τί ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιν, ὅταν τὸν ἠρώτησε διὰ τί οἱ Ἰουδαῖοι ἀπαιτοῦν ἀπὸ τοὺς Σαμαρείτας νὰ προσκυνοῦν τὸν Θεὸν ὄχι εἰς τὸν ναὸν τῆς Σαμαρείας, ἀλλὰ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ;

Ὅτι ὁ Θεὸς δὲν κατοικεῖ οὔτε εἰς τὴν Σαμάρειαν, οὔτε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀλλ' ὅτι εἶνε πνεῦμα καὶ ἀλήθεια, καὶ ὅτι ἄρα πρέπει νὰ προσκυνῆται μὲ πνεῦμα καὶ μὲ ἀλήθειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Θαύματα καὶ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ.

Ποῦ ἤρχισε νὰ ἐκτελῇ τακτικῶς ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔργον τῆς θείας ἀποστολῆς του;

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Εἰς τί συνίστατο κυρίως τὸ ἔργον τοῦτο;

Εἰς τὸ νὰ κάμνῃ θαύματα καὶ νὰ διδάσκῃ.

Εἰς τί ἐχρησίμευαν τὰ θαύματα;

Ἐχρησίμευαν εἰς τὸ νὰ ἀποδείξουν τὴν θεότητά του εἰς τοὺς ὅσοι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τὴν ἴδουν ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του.

Ποῦ ἔκαμε τὸ πρῶτον θαῦμα ὁ Ἰησοῦς;

Εἰς τὸν γάμον ὅστις ἔγεινεν εἰς τὴν Κανά, πόλιν μικρὰν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου μετέβαλε τὸ νερὸν εἰς οἶνον.

Ποῦ ἔκαμε τὴν πρώτην διδασκαλίαν;

Εἰς τὴν πατρίδα του Ναζαρέτ.

Ἐπίστευσαν οἱ Ναζαρηνοὶ εἰς αὐτόν;

Δὲν ἐπίστευσαν καὶ διὰ τοῦτο εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι κανεὶς προφήτης δὲν εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ ποῦ ὑπῆγε καὶ ποῦ ἐκατοίκησε τὸν περισσότερον καιρὸν ὁ Ἰησοῦς;

Εἰς τὴν Καπερναούμ, πόλιν παραθαλασσίαν τῆς Τιβεριάδος.

Ποῖα εἶνε τὰ θαύματα ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς;

Πολλὰ καὶ διάφορα, ἐθεράπευσε κωφούς, τυφλούς, παραλυτικούς, ἐξέβαλε δαιμόνια, καὶ ἀνέστησε νεκρούς.

Ποῖα ἄλλα θαύματα ἐνθυμεῖσαι νὰ ἀναφέρῃς,

Ἔθρεψεν εἰς τὴν ἔρημον πολλὰς χιλιάδας λαὸν μὲ πέντε μόνον ψωμία καὶ τρία ὀψάρια, ἐπεριπάτησεν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, καθὼς ἐπάνω εἰς τὴν ξηράν, διέταξε τὴν τρικυμίαν καὶ ἔπαυσε, καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ποῖα ἦσαν τὰ τελευταῖα θαύματά του;

Ἡ μεταμόρφωσίς του ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ, ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου τὴν τετάρτην ἡμέραν, ἀφ' οὗ τὸν ἔθαψαν, ἡ τριήμερος ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἡ θαυμασία πρὸς τοὺς μαθητὰς φανέρωσίς του, καὶ τέλος ἡ ἀνάληψίς του εἰς οὐρανούς.

Ἐπίστευαν πολλοὶ εἰς τὸ ὄνομά του;

Ἀπὸ τὸν λαὸν ἐπίστευαν πολλοί, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ φήμη του διεδόθη παντοῦ καὶ ὅπου ἐπήγαινεν ἔτρεχαν κατόπιν του ἀπειράριθμα πλήθη λαοῦ, ἄλλοι διὰ νὰ θεραπευθοῦν, καὶ ἄλλοι διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του.

Ποῖοι δὲν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τί;

Δὲν ἐπίστευσαν πρὸ πάντων οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, διότι τὸν ἐφθόνουν καὶ τὸν ἐμίσουν.

Ποία τις ἦτο ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ;

Ὅλη ἁγία καὶ ἱερά, ὅλη θεία καὶ ἀξία ἐκείνου, ὅστις ἦτο Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἦτο ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἐναντία εἰς τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὅπως εὑρίσκονται εἰς τὴν παλαιὰν Διαθήκην;

Ὄχι, ἀλλ' ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ εἶνε κατ' οὐσίαν ἐναντία εἰς τὸν παλαιὸν νόμον, ἦτο ἀνωτέρα καὶ τελειοτέρα ἀπὸ αὐτόν.

Φέρε μερικὰ παραδείγματα τῆς διδασκαλίας αὐτῆς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξεν ὄχι μόνον νὰ μὴ κάμνωμεν κακὸν εἰς τὸν ὅστις μᾶς ἔκαμε κακόν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἀγαπῶμεν καὶ νὰ τὸν κάμνωμεν καλόν, καὶ νὰ ἀγαπῶμεν ἐν γένει ὄχι μόνον τοὺς φίλους μας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐχθρούς μας.

Τί ἄλλο;

Νὰ προτιμήσωμεν νὰ ἐκβάλωμεν μᾶλλον τὸν ὀφθαλμόν μας καὶ νὰ κόψωμεν τὴν χεῖρά μας, ἐὰν μᾶς σκανδαλίζῃ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἁρπαγῆς ξένου πράγματος, παρὰ νὰ πράξωμεν ἁρπαγήν.

Τί ἄλλο ἀκόμη;

Ὅτι, ὅστις θέλει νὰ εἶνε πρῶτος, πρέπει νὰ εἶνε ἔσχατος, καὶ ὅστις θέλει νὰ εἶνε μεγαλείτερος, πρέπει νὰ εἶνε μικρότερος.

Τί ἄλλο ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς;

Ὅτι δὲν ἀρκεῖ τις νὰ πιστεύῃ καὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ νὰ κάμνῃ ὅσα παρήγγειλεν ὁ Θεός, ἤτοι τὰ καλὰ ἔργα.

Εἰς ποίαν ἐντολὴν ἐσυνόψιζεν ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν διδασκαλίαν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης;

Εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης.

Ποῖα εἶνε ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης;

Ἀγάπα τὸν Θεόν, καὶ ἀγάπα τὸν πλησίον σου καθὼς τὸν ἴδιον ἑαυτόν σου.

Ποῖος εἶνε ὁ πλησίον;

Ὁ πλησίον εἶναι κάθε ἄνθρωπος ἀνεξαιρέτως, καὶ ὁ συγγενὴς καὶ ὁ ξένος, καὶ ὁ ὁμοεθνὴς καὶ ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ὁ πιστὸς καὶ ὁ ἄπιστος, καὶ ὁ ἐχθρὸς καὶ ὁ φίλος.

Τί ἐδίδαξε περὶ ἐλεημοσύνης ὁ Ἰησοῦς;

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν ἐλεημοσύνην διὰ νὰ μᾶς ἴδουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ νὰ τὴν κάμνωμεν τόσον κρυφά, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἀριστερά μας χεὶρ τί κάμνει ἡ δεξιά.

Τί ἐδίδαξε περὶ νηστείας;

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ νηστεύωμεν καθὼς οἱ ὑποκριταὶ καὶ οἱ Φαρισαῖοι, διὰ νὰ μᾶς ἴδουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ νὰ νηστεύωμεν κρυφίως καὶ μὲ ἀληθινὴν συντριβὴν καρδίας καὶ ταπείνωσιν.

Τί ἐδίδαξε περὶ προσευχῆς;

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσευχώμεθα καθὼς ὁ Φαρισαῖος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐκαυχᾶτο πρὸς τὸν Θεόν, ἐπαινῶν τὸν ἑαυτόν του ὡς ἐνάρετον, καὶ κατηγορῶν ὅλους τοὺς ἄλλους ὡς ἁμαρτωλούς, ἀλλὰ νὰ προσευχώμεθα, καθὼς ὁ τελώνης, μὲ πόνον ψυχῆς, συναισθανόμενοι μὲ ταπείνωσιν καὶ συντριβὴν καρδίας τὰς ἁμαρτίας μας, λυπούμενοι καὶ μετανοοῦντες δι' αὐτάς, καὶ παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ.

Τί ἄλλο ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς περὶ προσευχῆς;

Ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολυλογοῦμεν, καθὼς οἱ ἐθνικοί, ἀλλὰ νὰ λέγωμεν ὀλίγα, μὲ πόνον ὅμως ψυχῆς καὶ μετάνοιαν, καὶ ἔχοντες τὸν νοῦν μας προσηλωμένον εἰς τὸν Θεόν.

Ποῖον παράδειγμα προσευχῆς μᾶς ἔδωκεν;

Τὴν Κυριακὴν προσευχήν, ἤτοι τὸ «Πάτερ ἡμῶν».

Ποίαν ἀμοιβὴν ὑπεσχέθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς ὅσοι πιστεύουσιν εἰς αὐτὸν καὶ ὄχι μόνον δεχθοῦν, ἀλλὰ καὶ ἐκτελέσουν τὰς ἐντολάς του;

Τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ τὴν μέλλουσαν ζωήν, ὅταν θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, καὶ τοὺς μὲν κακοὺς θὰ ἀποδιώξῃ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, τοὺς δὲ ἐναρέτους θὰ κρατήσῃ πλησίον του εἰς ζωὴν καὶ χαρὰν αἰώνιον.

Ποῖον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἶναι ἐμπόδια διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν;

Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ φροντὶς περὶ τῶν ὑλικῶν καὶ προσκαίρων ἡδονῶν καὶ ἀπολαύσεων τοῦ κόσμου τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τὰ πρὸ τοῦ πάθους.

Τί προεῖπεν εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς του ὁ Ἰησοῦς ὅταν ἀνέβη διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς Ἱερουσαλήμ,

Ὅτι μέλλει νὰ συλληφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων καὶ νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ νὰ σταυρωθῇ, ἀλλ' ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστηθῇ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, καθὼς προεῖπαν αἱ γραφαί.

Τί ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ;

Ἐδίδασκεν εἰς τὸ ἱερόν, ὅπου ἔτρεχε πλῆθος ἀπειράριθμον λαοῦ, διὰ νὰ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του.

Ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς αὐτόν;

Πολλοὶ βλέποντες τὰ θαύματά του καὶ ἀκούοντες τὴν διδασκαλίαν του τὸν ἐπίστευσαν· ἄλλοι ὅμως ἐ-

λεγαν ὅτι εἶνε λαοπλάνος, καὶ ὅτι ἐνεργεῖ τὰ θαύματα διὰ τοῦ Βεελζεβούλ, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων.

Τί ἔκαμαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι βλέποντες τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὅταν πολλοὶ ἐπίστευαν εἰς αὐτὸν καθ' ἡμέραν;

Ἀπεφάσισαν νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροί του ἠθέλησαν νὰ τὸν λιθοβολήσουν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν.

Τί συνέβη ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ εἰς τὴν φιλικὴν τοῦ Ἰησοῦ οἰκογένειαν τῶν ἀδελφῶν Μάρθας καὶ Μαρίας, ἡ ὁποία ἐκατοίκει εἰς τὴν Βηθανίαν;

Ἠσθένησε βαρέως ὁ ἀδελφός των Λάζαρος, καὶ αἱ ἀδελφαί του τὸ ἐμήνυσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Βηθανίαν;

Ἦλθεν, ἀλλὰ πολὺ ἀργὰ καὶ ἀφ' οὗ ὁ Λάζαρος ἀποθανὼν εἶχεν ἐνταφιασθῇ πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

Τί ἔκαμε τότε ὁ Ἰησοῦς;

Ἀκούσας τὸν θάνατον τοῦ Λαζάρου καὶ ἰδὼν τὰς ἀδελφάς του νὰ κλαίουν, ἔκλαυσε καὶ αὐτός. Ἀλλὰ κρατήσας τὰ δάκρυά του, ἦλθεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Λαζάρου παρακολουθούμενος ἀπὸ πολὺ πλῆθος.

Τί ἔκαμεν ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ;

Ἐπροσευχήθη καὶ ἔπειτα ἔκραξε μεγαλοφώνως, Λάζαρε, ἐλθὲ ἔξω· καὶ παρευθὺς ὁ νεκρὸς ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν τάφον καὶ ἐξῆλθε δεμένος ὅπως ἦτο μὲ τὰ σάβανα.

Τί ἀποτέλεσμα εἶχε τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου;

Ἡ φήμη τοῦ θαύματος τούτου διεδόθη παντοῦ, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἦλθαν νὰ ἴδουν τὸν Λάζαρον καὶ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέστησε.

Τί ἔγεινε κατόπιν;

Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ ἀπὸ τὴν Βηθανίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καθήμενος εἰς ὄνον, ὅλον τὸ πλῆθος ἔτρεξε μαζὶ καὶ τὸν ἐσυνόδευσε χαίροντες καὶ δοξολογοῦντές τον.

Τί ἔκαμε τότε τὸ πλῆθος καὶ τί ἔλεγε;

Ἄλλοι ἔστρωναν τὸν δρόμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον διέβαινεν ὁ Ἰησοῦς, μὲ τὰ φορέματά των, ἄλλοι ἔκοπταν κλάδους φοινίκων καὶ ἔστρωναν μὲ αὐτοὺς τὸν δρόμον, ἢ τοὺς ἐμοίραζαν εἰς τὸ πλῆθος, καὶ ὅλοι σείοντες τοὺς κλάδους τούτους ἔκραζαν, Ὡσαννὰ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Δαυίδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος εἰς ὄνομα Κυρίου.

Εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Τί ἀποτέλεσμα εἶχεν ἡ θριαμβευτικὴ αὕτη εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ;

Ἄναψεν ἀκόμη περισσότερον τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων τὴν ἡμέραν, διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν.

Δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν συλλάβουν τὴν νύκτα;

Δὲν ἠδύναντο, διότι ὁ Ἰησοῦς ἐξήρχετο τὴν νύκτα μὲ τοὺς μαθητάς του ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, χωρὶς ἐκεῖνοι νὰ γνωρίζουν εἰς ποῖον μέρος ἀπὸ τὰ περίχωρα διανυκτερεύει.

Ποῖος ἔτωσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν των αὐτήν;

Ὁ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸ συνέδριον καὶ ἐσυμφώνησε μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ νὰ προδώσῃ τὸν διδάσκαλόν του διὰ τριάκοντα ἀργύρια.

Τί ἔκαμεν εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς;

Ἐδίδασκεν εἰς τὸ ἱερόν, ταλανίζων τοὺς ὑποκριτὰς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ προλέγων τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.

Τί ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἀφ' οὗ ἔφθασεν ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα;

Ἔφαγε τὸ ἑσπέρας μὲ τοὺς μαθητάς του τὸν μυ-

στικὸν δεῖπνον, ὅπου εἶπεν ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν συντρώγει μὲ αὐτούς, καὶ ὅπου ἔνιψε τοὺς πόδας των διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ νὰ μὴ ζητοῦν πρωτεῖα καὶ τιμάς, ἀλλὰ νὰ ἦνε ταπεινόφρονες.

Τί εἶπεν, ὅταν ἔκοψε τὸν ἄρτον καὶ τὸν ἐμοίρασε;

Λάβετε, φάγετε, τοῦτο εἶνε τὸ σῶμά μου.

Τί εἶπεν ὅταν ἔδωκε τὸ ποτήριον νὰ πίνουν οἶνον;

Πίετε ἀπὸ αὐτὸ ὅλοι, τοῦτο εἶνε τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς νέας Διαθήκης.

Τί ἔκαμαν οἱ μαθηταί, ὅταν τοὺς προεῖπεν, ὅτι εἷς ἀπὸ αὐτοὺς θὰ τὸν προδώσῃ;

Ἐταράχθησαν καὶ ἠρώτων, ποῖος εἶνε.

Πῶς τὸν ὠνόμασεν ὁ Ἰησοῦς καὶ τί ἔκαμεν ὁ προδότης;

Ὁ Ἰησοῦς τὸν ὠνόμασε κρυφίως πρὸς τὸν πλησίον του μαθητήν, τὸν Ἰωάννην, ὅστις τὸν ἠρώτησε καὶ αὐτὸς κρυφίως. Ἠρευθὺς δὲ τότε ὁ προδότης, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐξῆλθε διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν προδοσίαν.

Τί ἔκαμε μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Ἰησοῦς;

Εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς τὰς τελευταίας παραγγελίας του, αἱ ὁποῖαι περιέχονται εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς διαθήκης.

Τί πρὸ πάντων τοὺς ἐσυμβούλευσε;

Νὰ ἔχουν ἀγάπην.

Ποῦ ὑπῆγεν ἀκολούθως ὁ Ἰησοῦς μὲ τοὺς μαθητάς του;

Ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν νύκτα, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασε τὸν χείμαρρον τῶν Κέδρων, ὁ ὁποῖος χωρίζει τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, εἰσῆλθεν εἰς κῆπον, ὅπου παρήγγειλε τοὺς μαθητάς του νὰ ἀγρυπνοῦν.

Τί ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ;

Αὐτὸς ἀπεμακρύνθη καὶ προσηύχετο πολλὰς ὥρας, οἱ δὲ μαθηταί, μὴ δυνηθέντες νὰ ἀγρυπνήσουν, ἐκοιμήθησαν.

Τί συνέβη τότε ;

Ἔφθασεν ὁ προδότης μὲ τοὺς στρατιώτας καὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἐκράτουν ἄλλοι λαμπάδας καὶ ἄλλοι μαχαίρας καὶ ξύλα.

Τί ἔκαμεν ὁ Ἰούδας διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ σύντροφοί του τὸν Ἰησοῦν ;

Ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ χαιρετίσας τὸν ἐφίλησεν, ἀμέσως δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἔδεσαν.

Τί ἔκαμε τότε ὁ Πέτρος ;

Ἔσυρε τὴν μάχαιράν του καὶ ἔκοψε τὸ αὐτίον τοῦ ὑπηρέτου τοῦ ἀρχιερέως Μάλχου, ἀλλ' ἐπεπλήχθη ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος τὸν διέταξε νὰ βάλῃ τὴν μάχαιράν του εἰς τὴν θήκην.

Ποῦ ἔφεραν τότε τὸν Ἰησοῦν καὶ τί ἔγειναν οἱ μαθηταί του ;

Τὸν Ἰησοῦν ἔφεραν δέσμιον τότε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα, ὁ ὁποῖος ἦτο γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα, διὰ νὰ τὸν κρίνουν, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ διεσκορπίσθησαν πλὴν τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν κρυφίως τὸν Ἰησοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Τὰ πάθη.

Ποῦ ἐφέρθη τὸ πρωῒ ὁ Ἰησοῦς ;

Ἐφέρθη ἀπὸ τοῦ Ἄννα εἰς τοῦ Καϊάφα, ὅπου συ-

νήχθη ὅλον τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, τὸ ὁποῖον τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐβλασφήμησεν ὀνομάσας τὸν ἑαυτόν του υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τί ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ἔπειτα εἰς τὸ πραιτώριον πρὸς τὸν Πόντιον Πιλᾶτον;

Διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ ὁ Πιλάτος, ὡς ἡγεμὼν Ῥωμαῖος, τὴν θανατικὴν καταδίκην τῶν Ἰουδαίων καὶ νὰ διατάξῃ νὰ ἐκτελεσθῇ.

Τί ἔκρινε καὶ ἀπεφάσισεν ὁ Πιλᾶτος;

Ἀφ' οὗ ἀνέκρινε τὸν Ἰησοῦν, ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι ἔδραμαν ἐκεῖ παμπληθεί, ὅτι δὲν εὑρίσκει εἰς τὸν ἄνθρωπον κανὲν σφάλμα ἄξιον θανάτου.

Ἐδέχθησαν οἱ Ἰουδαῖοι;

Ὄχι, ἀλλ' ἐπέμεναν φωνάζοντες μὲ ἀγρίας φωνὰς νὰ σταυρωθῇ, διότι ἔλεγεν ὅτι εἶνε ὁ Χριστός, ἤτοι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ παρεκίνει τὸν λαὸν νὰ μὴ πληρώνῃ φόρον εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Ῥώμης.

Τί εἶπε τότε ὁ Πιλᾶτος καὶ τί ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι;

Εἶπε νὰ ἀπολυθῇ κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐπειδὴ εἶνε ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἐδέχθησαν καὶ ἐφώναζαν νὰ ἀπολυθῇ ὄχι ὁ Ἰησοῦς, ἀλλ' ὁ κακοῦργος Βαραββᾶς, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπῄτουν φωνάζοντες νὰ σταυρωθῇ.

Τί ἐδοκίμασε τότε ὁ Πιλάτος;

Διὰ νὰ καταπραΰνῃ τὴν ὀργήν των μὲ τὴν τιμωρίαν καὶ τὸν ἐμπαιγμὸν τοῦ Ἰησοῦ, διέταξε καὶ τὸν ἐμαστίγωσαν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐφόρεσαν στέφανον ἀπὸ ἀκάνθας καὶ χλαμύδα κοκκίνην, καὶ τοῦ ἔδωκαν εἰς τὴν χεῖρα κάλαμον, ἐγονυπέτησαν ἐμπρός του ἐμπαικτικῶς, καὶ ῥαπίζοντές τον ἔλεγαν, Χαῖρε, ὦ βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.

Κατεπράϋναν αἱ τιμωρίαι καὶ οἱ ἐμπαιγμοὶ αὐτοὶ τοῦ Ἰησοῦ τὴν ὀργὴν τῶν Ἰουδαίων;

Ὄχι, ἀλλ' ἐφώναζαν μὲ ἀγριωτέρας φωνὰς νὰ σταυρωθῇ, λέγοντες ὅτι, ἂν ὁ Πιλάτος δὲν σταυρώσῃ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι εἶναι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, δὲν εἶναι φίλος τοῦ Καίσαρος, ἤτοι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης, τοῦ κυριάρχου τῶν Ἰουδαίων.

Τί ἔκαμε τότε ὁ Πιλάτος;

Φοβηθεὶς διέταξε νὰ σταυρωθῇ ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔνιψε τὰς χεῖράς του ἐμπρὸς εἰς ὅλους καὶ εἶπεν, Εἶμαι ἀθῷος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου τούτου, τὸ αἷμά του ἂς ἦνε ἐπάνω σας.

Τί ἀπεκρίθησαν εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πιλάτου οἱ Ἰουδαῖοι;

Τὸ αἷμά του ἂς ἦνε ἐπάνω εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπάνω εἰς τὰ τέκνα μας.

Ποῦ ἐφέρθη καὶ ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς;

Εἰς τὸν Γολγοθᾶ μεταξὺ δύο λῃστῶν.

Τί ἐπρόσφεραν οἱ στρατιῶται εἰς τὸν Ἰησοῦν;

Χολὴν καὶ ὄξος ἀναχατωμένα, ἀλλ' ἐκεῖνος γευθεὶς ὀλίγον δὲν ἠθέλησε νὰ πίῃ.

Τί ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς ὅταν ἐσταυρώνετο;

Πάτερ, συγχώρησέ τους, διότι δὲν γνωρίζουν τί κάμνουν.

Ποία ἐπιγραφὴ ἐτέθη ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τρεῖς γλώσσας ῥωμαϊστί, ἑλληνιστὶ καὶ ἑβραϊστί;

Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Τί ἔκαμαν οἱ στρατιῶται τὰ φορέματα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸν ἐξέδυσαν;

Τὰ ἐμοιράσθησαν μὲ κλῆρον διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ Γραφή.

Τί ἔλεγαν ὅσοι ἔβραμον ἐκεῖ;

Ὕβριζαν καὶ ἐχλεύαζαν τὸν Ἰησοῦν λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσε, καὶ τὸν ἑαυτόν του τώρα δὲν δύναται νὰ σώσῃ· ἐὰν ἦνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἂς καταβῇ ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ νὰ τὸν πιστεύσωμεν.

Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

Τί ἔγεινε τότε ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν ἕως τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν;

Ἔγεινε σκότος εἰς ὅλην τὴν γῆν, τὴν δὲ τρίτην ὥραν ὁ Ἰησοῦς εἶπε μεγαλοφώνως, Θεέ μου, Θεέ μου, διὰ τί μὲ ἀφῆκες;

Τί ἔκαμαν οἱ στρατιῶται ὅταν ὁ Ἰησοῦς μετ' ὀλίγον ἐφώναξε καὶ εἶπε, Διψῶ;

Ἐγέμισαν σπόγγον μὲ ὄξος, τὸν ὁποῖον ἔβαλαν εἰς τὸ ἄκρον ἑνὸς καλάμου, καὶ τὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ ἔπιε καὶ εἶπε, Τετέλεσται.

Τί εἶπε μετὰ ταῦτα;

Ἔκραξε μεγαλοφώνως, Πάτερ μου, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐξέπνευσε.

Τί ἔγεινεν ἀφοῦ ἐξέπνευσεν ὁ Ἰησοῦς;

Παρευθὺς ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω, ἡ γῆ ἐσχίσθη ἀπὸ σφοδρὸν σεισμόν, οἱ βράχοι ἐσχίσθησαν καὶ ἠνοίχθησαν οἱ τάφοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξῆλθαν οἱ νεκροί.

Τί εἶπαν ἰδόντες ταῦτα οἱ στρατιῶται καὶ ὁ ἑκατόνταρχος, οἱ ὁποῖοι ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν;

Ἐφοβήθησαν μεγάλως καὶ εἶπαν, Ἀληθινὰ Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος.

Τί ἔκαμαν τότε τοὺς σταυρωμένους;

Ἐπειδὴ ἦτο παρασκευή, ἐσύντριψαν τὰ σκέλη τῶν δύο ληστῶν, διὰ νὰ ἀποθάνουν καὶ νὰ μὴ μείνουν τὰ σώματά των ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὴν ἐπαύριον, ὅ-

Ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

που ἦτο σάββατον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἐκπνεύσει δὲν τοῦ ἐσύντριψαν τὰ σκέλη, ἀλλ' εἷς στρατιώτης ἐκέντησε τὴν πλευράν του μὲ λόγχην, καὶ παρευθὺς ἔτρεξεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

Ποῖος ἐξεκρέμασε καὶ ἔθαψε τὸν Ἰησοῦν τὴν ἡμέραν ἐκείνην;

Ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴν Ἀριμάθειαν καὶ ὁ Νικόδημος.

Ποῦ τὸν ἔθαψαν;

Εἰς μνημεῖον νέον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς ἕνα κῆπον πλησίον τοῦ Γολγοθᾶ.

Τί ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸν τάφον ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ;

Ἐσφράγισαν τὸν τάφον, καὶ ἔβαλαν φρουρὰν στρατιωτῶν διὰ νὰ τὸν φυλάττουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως μέχρι τῆς ἀναλήψεως τοῦ Ἰησοῦ.

Ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον διὰ παντὸς ὁ Ἰησοῦς; ἢ ἀνεστήθη;

Τὴν τρίτην ἡμέραν, ἤτοι τὴν ἐπαύριον τοῦ Σαββά-

Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

του, πολὺ πρωὶ ἔγεινε σεισμός, ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβὰς ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μνημείου, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

Τί ἔγειναν οἱ στρατιῶται οἱ ὁποῖοι ἐφύλατταν;

Ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβον μέγαν καὶ ἔμειναν ὡς νεκροί.

Εἰς ποῖον ἐφανερώθη κατὰ πρῶτον ὁ Ἰησοῦς ἀφ' οὗ ἀνεστήθη;

Πρῶτον εἰς τὴν Μαρίαν, ἡ ὁποία ἔφερε μύρα εἰς τὸν τάφον, καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς μαθητάς του ἐκεῖ ὅπου ἦσαν συνιγμένοι.

Πῶς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ἔλειπε τότε;

Ὁ Θωμᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ δὲν ἐπίστευε τὴν ἀνάστασιν, καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἂν δὲν ἴδῃ ὁ ἴδιος, δὲν θὰ πιστεύσῃ. Ἀλλὰ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἐφανερώθη πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ τότε ὁ Θωμᾶς εἶδε καὶ ἐπίστευσεν.

Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ.

Τί παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους του ὁ Ἰησοῦς Χριστός;

Νὰ ὑπάγουν, καὶ νὰ διδάξουν τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, βαπτίζοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα-

τρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὑπεσχέθη δὲ ὅτι θὰ ἦνε πάντοτε εἰς τὸ μέσον των.

Πόσας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν ὁ Χριστός;

Τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὰς ὁποίας ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἔμπροσθεν τῶν μαθητῶν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς ἀποστόλους ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος μέχρι τῆς εἰς τὰ ἔθνη ἀποστολῆς τοῦ Παύλου.

Τί συνέβη τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν μετὰ τὸ πάσχα;

Ἐν ᾧ οἱ ἀπόστολοι ἦσαν συνηγμένοι, κατέβη εἰς

Ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

αὐτοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὡς φλόγες πυρός, καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας διαφόρους.

Τί ἔκαμαν μετὰ τοῦτο;

Ἐξῆλθαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ πολλοὶ βλέποντες τὰ θαύματά των ἐπίστευαν καὶ ἐβαπτίζοντο κατὰ χιλιάδας.

Πῶς ὠνομάζοντο οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ βαπτιζόμενοι;

Χριστιανοί.

Πῶς ὠνομάζετο τὸ σύνολον τῶν Χριστιανῶν;

Ἐκκλησία.

Πῶς ἔζων οἱ Χριστιανοί;

Ἀπὸ κοινοῦ, διότι ὁ καθεὶς ἔφερεν εἰς τοὺς ἀποστόλους ὅ,τι εἶχε, καὶ αὐτοὶ τὸ ἐμοίραζαν ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας μὲ τοὺς διακόνους.

Ποία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Χριστιανικὴ ἐκκλησία, καὶ ποῖος τὴν κατεδίωξε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον;

Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, ἡ ὁποία ἐδιώχθη ἀπηνῶς ἀπὸ τὸν Σαῦλον ἢ Παῦλον.

Ἔμεινε μέχρι τέλους διώκτης τῶν χριστιανῶν ὁ Παῦλος;

Ὁ Παῦλος φωτισθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν αἰφνιδίως, μετενόησε καὶ μετεβλήθη τόσον, ὥστε ὄχι μόνον κατετάχθη μεταξὺ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ ἔδειξε μοναδικὸν ζῆλον διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ποία ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ καὶ τὸ τέλος τῶν ἀποστόλων;

Ὅλοι ἀφιέρωσαν τὴν ζωήν των εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὑπέμειναν τὰ πάνδεινα, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ποίους ἀφῆκαν διαδόχους των οἱ ἀπόστολοι;

Τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους τῶν ἐκκλησιῶν τῶν διαφόρων μερῶν, τοὺς ὁποίους ἐχειροτόνουν ἐπιθέτοντες ἐπάνω εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖράς των, καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ποῖοι ἐστήριξαν καὶ ἐδόξασαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ;

Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας μὲ τὸν λόγον των, καὶ οἱ καρτερόψυχοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸ παράδειγμά των.

Εἰς ποίους τόπους καὶ ποῖα ἔθνη ἐδιδάχθη καὶ διδάσκεται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ;

Ἐδιδάχθη καὶ διδάσκεται εἰς ὅλους τοὺς τόπους καὶ ὅλα τὰ ἔθη ἀνεξαιρέτως, καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἐκκλησία ἐδέχθη καὶ δέχεται εἰς τοὺς κόλπους της πάντα ἀνεξαιρέτως ἄνθρωπον, πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ βαπτιζόμενον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

Τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους τῶν ἐκκλησιῶν τῶν διαφόρων μερῶν, τοὺς ὁποίους ἐχειροτόνουν ἐπιθέτοντες ἐπάνω εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖράς των, καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ποῖοι ἐστήριξαν καὶ ἐδόξασαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ;

Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας μὲ τὸν λόγον των, καὶ οἱ καρτερόψυχοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸ παράδειγμά των.

Εἰς ποίους τόπους καὶ ποῖα ἔθνη ἐδιδάχθη καὶ διδάσκεται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ;

Ἐδιδάχθη καὶ διδάσκεται εἰς ὅλους τοὺς τόπους καὶ ὅλα τὰ ἔθη ἀνεξαιρέτως, καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἐκκλησία ἐδέχθη καὶ δέχεται εἰς τοὺς κόλπους της πάντα ἀνεξαιρέτως ἄνθρωπον, πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ βαπτιζόμενον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.